

2014  
2015  
2016  
2017  
2018  
**2019**  
2020  
2021  
2022  
2023  
2024

# ЗВІТ

ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ  
НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З  
ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ



НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО  
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ  
NATIONAL AGENCY  
ON CORRUPTION PREVENTION

**Національне агентство з питань запобігання корупції**

**ЗВІТ  
про діяльність  
Національного агентства  
з питань запобігання корупції  
за 2019 рік**

**15 квітня 2020 року**

# ЗМІСТ

## **I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО ТА УМОВИ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ У 2019 РОЦІ**

|                                                                                                 |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1.1. Правовий статус Національного агентства.....                                               | 7  |
| 1.2. Місія Національного агентства.....                                                         | 8  |
| 1.3. Основні завдання Національного агентства.....                                              | 8  |
| 1.4. Показники ефективності діяльності Національного агентства та результати їх досягнення..... | 10 |
| 1.5. «Перезавантаження» Національного агентства.....                                            | 11 |

## **II. ФОРМУВАННЯ, КООРДИНАЦІЯ ТА МОНІТОРИНГ НАЦІОНАЛЬНИМ АГЕНТСТВОМ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ**

|                                                                                                                                                                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 2.1. Проведення досліджень, спрямованих на встановлення загальних показників та причин корупції в Україні, її сприйняття населенням, визначення рівня довіри населення до антикорупційних та інших державних інституцій.....    | 13 |
| 2.2. Аналіз статистичних даних, результатів досліджень та іншої інформації стосовно ситуації щодо корупції.....                                                                                                                 | 13 |
| 2.3. Стан запобігання та протидії корупції в Україні.....                                                                                                                                                                       | 16 |
| 2.4. Розробка проектів Антикорупційної стратегії та Державної програми з її реалізації, а також сприяння їх прийняттю.....                                                                                                      | 16 |
| 2.5. Моніторинг та координація виконання Антикорупційної стратегії та державної програми з її реалізації.....                                                                                                                   | 17 |
| 2.6. Розробка проектів законів та інших нормативно-правових актів у сфері формування та реалізації антикорупційної політики та сприяння їх прийняттю.....                                                                       | 17 |
| 2.7. Участь у розробці, доопрацюванні та обговоренні проектів законів та інших нормативно-правових актів, які стосуються формування або реалізації державної антикорупційної політики, але розробляються іншими суб'єктами..... | 18 |
| 2.8. Моніторинг законотворчого процесу, підготовка висновків (зауважень, пропозицій) Національного агентства на законопроекти, взяття участі у їх подальшому обговоренні та доопрацюванні.....                                  | 18 |
| 2.9. Оцінка ефективності виконання Антикорупційної стратегії та державної програми з її реалізації, а також моніторинг формування та реалізації антикорупційної політики в цілому.....                                          | 18 |
| 2.10. Моніторинг і координація виконання міжнародних зобов'язань у сфері формування та реалізації антикорупційної політики.....                                                                                                 | 18 |

### **ІІІ. ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИМ АГЕНТСТВОМ ЗАХОДІВ ІЗ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 3.1. Загальний контекст та основні здобутки Національного агентства у організації заходів із запобігання та виявлення корупції.....                                                                                                                                                                                                                | 22 |
| 3.2. Розробка, поширення та актуалізація методичних рекомендацій, роз'яснювальна та консультаційна робота щодо оцінки корупційних ризиків та підготовки антикорупційних програм.....                                                                                                                                                               | 24 |
| 3.3. Аналіз та погодження антикорупційних програм державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування.....                                                                                                                                                                                             | 25 |
| 3.4. Оцінка корупційних ризиків у одній чи кількох сферах, визначеній (их) Національним агентством.....                                                                                                                                                                                                                                            | 25 |
| 3.5. Антикорупційна експертиза проектів нормативно-правових актів, здійснення періодичного перегляду (аналізу) чинного законодавства на наявність у ньому корупціогенних норм.....                                                                                                                                                                 | 26 |
| 3.6. Координація, методичне забезпечення та взаємодія з уповноваженими підрозділами (уповноваженими особами) з питань запобігання та виявлення корупції.....                                                                                                                                                                                       | 27 |
| 3.7. Аналіз ефективності діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції, основні висновки аналізу та подальші вжиті заходи.....                                                                                                                                                              | 27 |
| 3.8. Проведення перевірок організації роботи із запобігання та виявлення корупції в державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування, юридичних особах публічного права та юридичних особах, зазначених у ч. 2 ст. 62 Закону України «Про запобігання корупції», їх кількість і результативність..... | 27 |

### **ІV. ЗДІЙСНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ АГЕНТСТВОМ МОНІТОРИНГУ ТА КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                     |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 4.1. Загальний контекст та основні здобутки Національного агентства у сфері забезпечення дотримання законодавства про конфлікт інтересів.....                                                                                                                                       | 30 |
| 4.2. Розробка, поширення та актуалізація методичних рекомендацій і навчальних матеріалів, інша роз'яснювальна та консультаційна робота щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та дотримання інших вимог та обмежень, встановлених антикорупційним законодавством..... | 31 |
| 4.3. Моніторинг та контроль щодо дотримання вимог законодавства про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а також інших вимог та обмежень, встановлених антикорупційним законодавством, їх результативність.....                                                         | 32 |

## **V. КОНТРОЛЬ ТА ПЕРЕВІРКА НАЦІОНАЛЬНИМ АГЕНТСТВОМ ДЕКЛАРАЦІЙ, МОНІТОРИНГ СПОСОБУ ЖИТТЯ ОСІБ, УПОВНОВАЖЕНИХ НА ВИКОНАННЯ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВИ АБО МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

|                                                                                                                                                                                                                                       |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 5.1. Загальний контекст та основні здобутки Національного агентства у сфері здійснення контролю та перевірки декларацій, моніторингу способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування..... | 37 |
| 5.2. Розробка, поширення та актуалізація методичних рекомендацій, навчальних матеріалів, інша роз'яснювальна та консультативна робота щодо дотримання суб'єктами декларування вимог законодавства у сфері фінансового контролю.....   | 38 |
| 5.3. Контроль своєчасності подання декларацій, його результативність.....                                                                                                                                                             | 38 |
| 5.4. Логічний та арифметичний контроль декларацій, його результативність.....                                                                                                                                                         | 39 |
| 5.5. Моніторинг способу життя суб'єктів декларування, його результативність.....                                                                                                                                                      | 40 |
| 5.6. Повна перевірка декларацій, її результативність.....                                                                                                                                                                             | 40 |
| 5.7. Спеціальна перевірка, її результативність.....                                                                                                                                                                                   | 41 |

## **VI. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ АГЕНТСТВОМ ЗАКОННОСТІ ТА ПРОЗОРОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ, А ТАКОЖ ПОДАННЯ НИМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                        |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 6.1. Загальний контекст та основні здобутки Національного агентства у сфері забезпечення законності та прозорості фінансування політичних партій, а також подання ними фінансової звітності.....                                                                                       | 42 |
| 6.2. Розробка, поширення та актуалізація методичних рекомендацій, навчальних матеріалів, інша роз'яснювальна та консультативна робота щодо дотримання правил державного та приватного фінансування політичних партій, а також подання ними фінансової звітності.....                   | 44 |
| 6.3. Державний контроль за дотриманням встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій, його результативність.....                                                                                                                                                   | 45 |
| 6.4. Державний контроль за своєчасністю подання, повнотою, відповідністю оформлення встановленим вимогам закону, а також достовірністю включених відомостей до щоквартальних звітів партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, його результативність..... | 46 |
| 6.5. Розподіл коштів, виділених з державного бюджету на фінансування статутної діяльності політичних партій.....                                                                                                                                                                       | 46 |
| 6.6. Державний контроль за законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, його результативність.....                                                                                      | 47 |

## **VII. ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА У СФЕРІ ЗАХИСТУ ВИКРИВАЧІВ КОРУПЦІЇ**

|                                                                                                                                                                        |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 7.1. Загальний контекст та основні здобутки Національного агентства у сфері захисту викривачів корупції.....                                                           | 48 |
| 7.2. Розробка, поширення та актуалізація методичних рекомендацій, навчальних матеріалів, інша роз'яснювальна та консультативна робота з питань захисту викривачів..... | 49 |
| 7.3. Моніторинг виконання закону у сфері захисту викривачів.....                                                                                                       | 49 |
| 7.4. Розгляд повідомлень викривачів, їх результативність.....                                                                                                          | 50 |
| 7.5. Заходи, вжиті Національним агентством для захисту викривачів, їх вплив та результативність.....                                                                   | 50 |

## **VIII. ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ГРОМАДСЬКІСТЮ ТА ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ, ВЖИТТЯ ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА ФОРМУВАННЯ У СВІДОМОСТІ ГРОМАДЯН НЕГАТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО КОРУПЦІЇ**

|                                                                                                                                                                                                       |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 8.1. Загальний контекст та основні здобутки Національного агентства у питаннях взаємодії з громадськістю та ЗМІ, а також щодо формування у свідомості громадян негативного ставлення до корупції..... | 52 |
| 8.2. Взаємодія з Громадською радою при Національному агентстві.....                                                                                                                                   | 53 |
| 8.3. Залучення представників громадськості до діяльності Національного агентства.....                                                                                                                 | 53 |
| 8.4. Проведення спільних з громадськістю заходів, участь Національного агентства у заходах громадськості, їх кількість, охоплення та вплив.....                                                       | 54 |
| 8.5. Забезпечення доступу до публічної інформації у Національному агентстві.....                                                                                                                      | 54 |
| 8.6. Взаємодія Національного агентства із ЗМІ.....                                                                                                                                                    | 58 |
| 8.7. Проведення просвітницьких кампаній та вжиття інших заходів, спрямованих на формування у свідомості громадян негативного ставлення до корупції.....                                               | 59 |

## **IX. ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ІНШИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ**

|                                                                                                                                                                                      |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 9.1. Співпраця Національного агентства з іншими спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції.....                                                                  | 61 |
| 9.2. Співпраця Національного агентства з Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України та іншими заінтересованими сторонами з питань формування антикорупційної політики..... | 62 |
| 9.3. Співпраця Національного агентства з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування.....                                                                     | 62 |
| 9.4. Співпраця Національного агентства з бізнес-омбудсменом, приватним сектором, бізнес-асоціаціями, іншими об'єднаннями з питань запобігання корупції у приватному секторі.....     | 64 |

## **Х. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА МІЖНАРОДНА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА**

|                                                                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 10.1. Загальний контекст та основні здобутки Національного агентства у питаннях міжнародного співробітництва та міжнародної технічної допомоги... | 65 |
| 10.2. Співпраця Національного агентства з компетентними органами інших держав.....                                                                | 65 |
| 10.3. Співпраця Національного агентства з іншими міжнародними та іноземними організаціями (у тому числі неурядовими) .....                        | 66 |
| 10.4. Проекти міжнародної технічної допомоги, у яких Національне агентство було бенефіціаром.....                                                 | 68 |

## **ХІ. ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА**

|                                                                                                                                       |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 11.1. Стан виконання Стратегії розвитку Національного агентства на відповідний період.....                                            | 69 |
| 11.2. Розвиток ІТ-інфраструктури Національного агентства та забезпечення ведення й адміністрування відповідних реєстрів.....          | 75 |
| 11.3. Результати діяльності підрозділу внутрішнього контролю та підрозділу з питань запобігання корупції Національного агентства..... | 77 |

## **ХІІ. СТРУКТУРА ТА ПЕРСОНАЛ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА**

|                                                                                   |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----|
| 12.1. Загальна характеристика структури та персоналу Національного агентства..... | 79 |
| 12.2. Заміщення вакантних посад в Національному агентстві.....                    | 83 |
| 12.3. Навчання та підвищення кваліфікації персоналу Національного агентства.....  | 83 |
| 12.4. Дисциплінарна відповідальність працівників Національного агентства.....     | 84 |

## **ХІІІ. ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ**

|                                                                                                                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 13.1. Загальний обсяг видатків на діяльність Національного агентства та їх достатність для належної реалізації ним своїх повноважень.....                                  | 85 |
| 13.2. Стан забезпечення Національного агентства приміщеннями, технікою, обладнанням та іншим майном, необхідним для належної реалізації ним своїх повноважень.....         | 85 |
| 13.3. Структура, штатний розпис та кошторис Національного агентства, а також стан його виконання.....                                                                      | 86 |
| 13.4. Наявність коштів на проведення досліджень з питань вивчення ситуації щодо корупції, інформаційних кампаній та навчання з питань запобігання і протидії корупції..... | 89 |
| 13.5. Ефективність використання коштів Національним агентством.....                                                                                                        | 90 |

## **ХІV. ОСНОВНІ ПРІОРИТЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА У 2020 РОЦІ.....**

91

## **ДОДАТКИ.....**

94

# **I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО ТА УМОВИ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ У 2019 РОЦІ**

## **1.1. Правовий статус Національного агентства**

Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику.

Національне агентство утворюється Кабінетом Міністрів України відповідно до Конституції України, Закону України «Про запобігання корупції» та інших законів України.

Керівництво діяльністю Національного агентства здійснює його Голова, який призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за результатами відкритого конкурсного відбору строком на чотири роки.

Національне агентство, у межах, визначених Законом України «Про запобігання корупції» та іншими законами, є відповідальним перед Верховною Радою України і підконтрольним їй та підзвітним Кабінету Міністрів України.

Незалежність Національного агентства від впливу чи втручання у його діяльність передусім гарантується:

- 1) спеціальним статусом Національного агентства;
- 2) особливим порядком відбору, призначення та припинення повноважень Голови Національного агентства;
- 3) особливим, встановленим законом порядком фінансування та матеріально-технічного забезпечення Національного агентства;
- 4) належними умовами оплати праці Голови, заступників Голови Національного агентства та службовців апарату Національного агентства, визначеними Законом України «Про запобігання корупції» та іншими законами;
- 5) прозорістю його діяльності;

Забороняється втручання державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, політичних партій, громадських об'єднань, інших осіб в діяльність Національного агентства з виконання покладених на нього обов'язків.

Будь-які письмові чи усні вказівки, вимоги, доручення тощо, спрямовані до Національного агентства чи його працівників, що стосуються повноважень Національного агентства, але не передбачені законодавством України, є неправомірними та не повинні виконуватися.

Голова, заступник Голови Національного агентства, службовці апарату Національного агентства, їх близькі особи та їхнє майно перебувають під захистом держави.

Голова, заступник Голови Національного агентства мають право на забезпечення засобами захисту, які надаються їм органами Національної поліції.



## **1.2. Місія Національного агентства**

Національне агентство запобігає корупції та сприяє формуванню доброчесності і нульової терпимості до корупції в державі та суспільстві, розвитку вільного від корупції бізнесу.

З огляду на правову природу та обсяг компетенції в системі державних органів України Національному агентству відведено роль превентивної антикорупційної інституції, відповідальної передусім за формування та моніторинг реалізації антикорупційної політики в державі, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, здійснення фінансового контролю за майновим станом публічних службовців та моніторингу їхнього способу життя, забезпечення законності та прозорості фінансування політичних партій, а також реалізацію інших, визначених законодавством України, превентивних антикорупційних механізмів.

## **1.3. Основні завдання Національного агентства**

Відповідно до Стратегії розвитку Національного агентства на 2017 – 2020 роки основними цілями Національного агентства у 2019 році були:

### ***1. Запобігання політичній корупції.***

Мета – політичні партії та кандидати на виборах дотримуються законодавчих вимог щодо фінансування політичних партій та фінансової звітності.

### ***2. Фінансовий контроль та моніторинг способу життя публічних службовців.***

Мета – ефективно впроваджено вимоги фінансового контролю, що сприяє запобіганню та виявленню випадків незаконного збагачення і конфліктів інтересів публічних службовців.

### ***3. Антикорупційна політика.***

Мета – систематичний перегляд національної антикорупційної політики та стратегії. Надано сприяння, забезпечено моніторинг та звітування щодо їх реалізації щоб як законодавство, так і практика давали корупційним викликам адекватну відповідь.

### ***4. Моніторинг дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інші антикорупційні обмеження стосовно запобігання корупції.***

Мета – публічні службовці дотримуються правил щодо запобігання і врегулювання конфлікту інтересів та інших антикорупційних обмежень і вимог. Національне агентство ефективно виявляє та реагує на випадки їх недотримання.

### ***5. Організація роботи із запобігання і виявлення корупції.***

Мета – дієва система, що дозволяє запобігати та виявляти корупцію в публічному та приватному секторах, захищати викривачів.

Реалізація зазначених вище функцій, а також рух до поставлених цілей відбувався через виконання повноважень і реалізацію прав Національного

агентства, визначених статтями 11–12 Закону України «Про запобігання корупції».

До числа *основних повноважень* Національного агентства належать:

- проведення аналізу стану запобігання та протидії корупції в Україні, діяльності державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання та протидії корупції;
- організація проведення досліджень з питань вивчення ситуації щодо корупції, а також аналіз статистичних даних, результатів досліджень та іншої інформації стосовно ситуації щодо корупції;
- розроблення проектів Антикорупційної стратегії та державної програми з її виконання, здійснення моніторингу, координації та оцінки ефективності виконання Антикорупційної стратегії;
- координація виконання міжнародних зобов'язань у сфері формування та реалізації антикорупційної політики;
- формування та реалізація антикорупційної політики, розроблення проектів нормативно-правових актів з цих питань, підготовка проекту щорічної національної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики;
- здійснення моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб;
- координація та надання методичної допомоги щодо виявлення державними органами, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування корупціогенних ризиків у своїй діяльності та реалізації ними заходів щодо їх усунення, у тому числі підготовки та виконання антикорупційних програм;
- здійснення контролю та перевірки декларацій суб'єктів декларування, зберігання та оприлюднення таких декларацій, проведення моніторингу способу життя суб'єктів декларування;
- здійснення державного контролю за дотриманням встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій, законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, своєчасністю подання звітів партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів на загальнодержавних та місцевих виборах, повнотою таких звітів, звіту зовнішнього незалежного фінансового аудиту діяльності партій, відповідністю їх оформлення встановленим вимогам, достовірністю включених до них відомостей;
- координація, методичне забезпечення та здійснення аналізу ефективності діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції;
- погодження антикорупційних програм державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, розробка типової антикорупційної програми юридичної особи;

- отримання та розгляд повідомлень, здійснення співпраці з викривачами, забезпечення їх правового та іншого захисту, перевірка дотримання законодавства з питань захисту викривачів, внесення приписів з вимогою про усунення порушень трудових та інших прав викривачів і притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні їхніх прав, у зв'язку з такими повідомленнями;

- організація підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації з питань, пов'язаних із запобіганням корупції, працівників державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, посадових осіб місцевого самоврядування;

- надання роз'яснень, методичної та консультаційної допомоги з питань застосування актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб, застосування інших положень цього Закону та прийнятих на його виконання нормативно-правових актів, захисту викривачів;

- забезпечення ведення Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

- реалізація заходів, спрямованих на формування у свідомості громадян негативного ставлення до корупції.

#### **1.4. Показники ефективності діяльності Національного агентства та результати їх досягнення**

У період з 1 січня до 17 жовтня 2019 року Закон України «Про запобігання корупції» не вимагав від Національного агентства визначення показників ефективності його діяльності та здійснення оцінки результатів їх досягнення.

Законом України від 2 жовтня 2019 року № 140-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції», що набрав чинності 18 жовтня 2019 року, було внесено відповідні зміни до Закону України «Про запобігання корупції» згідно з якими:

1) Голова Національного агентства має визначати показники ефективності діяльності Національного агентства (п. 7 ч. 1 ст. 7 Закону України «Про запобігання корупції»);

2) щорічний звіт про діяльність Національного агентства повинен містити визначені Національним агентством показники ефективності його діяльності та результати їх досягнення (п. 1 абз. 3 ч. 5 ст. 14 Закону України «Про запобігання корупції»).

Утім, вже 20 жовтня 2019 року Постановою Кабінету Міністрів України № 966-р тимчасово виконуючою обов'язки Голови Національного агентства було призначено Н.В. Новак.

Вичерпний перелік її повноважень визначався абз. 2 п. 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 2 жовтня 2019 року № 140-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції» зі змісту якого випливає, що питання про визначення показників ефективності діяльності Національного агентства знаходилося поза компетенцією тимчасово виконуючої обов'язки Голови Національного агентства у період з 20 жовтня 2019 року до 15 січня 2020 року.

Саме тому у звітному періоді показники ефективності діяльності Національного агентства не визначалися.

### **1.5. «Перезавантаження» Національного агентства**

З огляду на критику діяльності Національного агентства, яка висловлювалася як з боку громадських, так і міжнародних організацій протягом останніх років, Верховна Рада України прийняла Закон України від 02 жовтня 2019 року № 140-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції», яким:

- колегіальну модель управління Національного агентства було змінено на одноосібну;

- змінено підхід до формування комісії, що здійснює конкурсний добір Голови Національного агентства, до якої відтепер входять 6 осіб, 3 з яких визначаються донорами та мають вирішальний вплив при обранні переможця конкурсу;

- було передбачено створення у Національному агентстві підрозділу внутрішнього контролю, підрозділу запобігання корупції, а також запроваджено перевірку на доброчесність щодо працівників Національного агентства;

- встановлено, що всі перевірки відтепер розподіляються між уповноваженими особами Національного агентства автоматизовано;

- посилено роль Громадської ради при Національному агентстві та змінено підходи до її формування;

- підвищено рівень підзвітності Національного агентства завдяки запровадженню зовнішньої незалежної оцінки ефективності діяльності Національного агентства, яку кожні два роки буде проводити комісія у складі трьох осіб, визначених за пропозиціями донорів;

- надано Національному агентству право безпосереднього автоматизованого доступу до усіх необхідних державних реєстрів та баз даних, а також право використовувати іноземні реєстри.

При цьому з дня набрання чинності цим Законом – 18 жовтня 2019 року – достроково було припинено повноваження членів Національного агентства, керівника апарату та його заступників, а також членів Громадської ради при Національному агентстві. У зв'язку з цим, на час до обрання Голови Національного агентства Кабінет Міністрів України відповідно до положень

зазначеного Закону призначив тимчасово виконуючою обов'язки Голови Національного агентства Наталію Новак (розпорядження від 20 жовтня 2019 року № 966).

У листопаді-грудні 2019 року тривав конкурсний добір на посаду Голови Національного агентства, який відбувався за новою процедурою, встановленою Законом 140-IX.

Бажання взяти участь у конкурсі виявили 32 особи, 30 з яких були допущені<sup>1</sup> до участі у ньому. Усі вони пройшли психологічне тестування та тестування на загальні здібності, підготували власне есе із баченням інституційного розвитку Національного агентства та антикорупційної політики загалом. Зрештою, комісія обрала 8 фіналістів, з якими провела співбесіди, за якими можна було слідкувати онлайн.

За результатами співбесід у грудні минулого року переможцем був обраний Олександр Новіков, якого 15 січня 2020 року Кабінет Міністрів України призначив на посаду Голови Національного агентства.

---

<sup>1</sup> Боротися за посаду Голови НАЗК продовжить 30 кандидатів // Укрінформ. – 2019. – Режим доступу : <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2825162-borotisa-za-posadu-golovi-nazk-prodovzat-30-kandidativ.html>.

## **II. ФОРМУВАННЯ, КООРДИНАЦІЯ ТА МОНІТОРИНГ НАЦІОНАЛЬНИМ АГЕНТСТВОМ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ**

### **2.1. Проведення досліджень, спрямованих на встановлення загальних показників та причин корупції в Україні, її сприйняття населенням, визначення рівня довіри населення до антикорупційних та інших державних інституцій**

До повноважень Національного агентства, визначених статтею 11 Закону України «Про запобігання корупції» належить організація проведення досліджень з питань вивчення ситуації щодо корупції, яке б дозволило встановити показники та причини корупції в Україні, її сприйняття населенням, визначити рівень довіри населення до антикорупційних органів, у тому числі Національного агентства.

Реалізація цих повноважень мала здійснюватися передусім шляхом проведення дослідження кількісних та якісних показників корупції в Україні за Методикою стандартного опитування щодо рівня корупції в Україні, затвердженою рішенням Національного агентства від 12 січня 2017 року № 12.

Проте у зв'язку з відсутністю необхідного фінансування у 2019 році таке дослідження Національним агентством не проводились.

Наприкінці 2019 року Національне агентство звернулося до Антикорупційної ініціативи Європейського Союзу в Україні (EUACI) з проханням надати допомогу у проведенні відповідного дослідження, організація якого відбулася вже у 2020 році.

### **2.2. Аналіз статистичних даних, результатів досліджень та іншої інформації стосовно ситуації щодо корупції**

Інститутами громадянського суспільства та міжнародними організаціями протягом 2019 року було проведено низку досліджень, зорієнтованих (комплексно або в окремих напрямках) на вивчення стану та рівня корупції в Україні, проблем подолання цього явища, реалізації антикорупційної реформи, оцінки діяльності відповідних антикорупційних державних інститутів тощо.

Зокрема, слід звернути увагу на те, що:

1) у рамках проведеного у січні 2019 року Центром соціальних та маркетингових досліджень «Социс», Київським міжнародним інститутом соціології та Центром Разумкова загальнонаціонального соціологічного дослідження «Україна напередодні президентських виборів 2019»<sup>1</sup> було

---

<sup>1</sup> У межах цього дослідження з 16 по 29 січня 2019 року було опитано 11 000 респондентів в усіх областях України (без врахування населення АР Крим та окупованих територій Донецької та Луганської областей) віком від 18 років. Вибірка репрезентативна за основними соціально-демографічними показниками. Статистична похибка без врахування дизайн-ефекту: +/- 0,9% (див. Прес-реліз за результатами соціологічного дослідження

здійснено аналіз ставлення громадян до ключових проблем в країні (зокрема, корупції);

2) протягом березня 2019 року Київським міжнародним інститутом соціології було проведено опитування на тему: «Думки і погляди населення України щодо охорони здоров'я та інших питань»<sup>1</sup> (зокрема, досліджено стан корупції у медичних закладах);

3) у квітні 2019 року Європейською Бізнес Асоціацією, Dragon Capital та Центром економічної стратегії за технічної допомоги Info Sapiens було проведено опитування іноземних інвесторів<sup>2</sup> (у тому числі щодо виявлення перешкод іноземним інвестиціям в Україну);

4) у рамках проведеного у квітні-травні 2019 року Центром «Соціальний моніторинг», Українським інститутом соціальних досліджень імені Олександра Яременка та Соціологічною групою «Рейтинг» національного соціологічного дослідження «Ваша думка: травень 2019 року»<sup>3</sup> було здійснено оцінку важливості різних проблем для громадян (у тому числі корупції);

5) у рамках проведеного у жовтні 2019 року Соціологічною службою Центру Разумкова соціологічного дослідження «Оцінка громадянами ситуації в країні та діяльності влади»<sup>4</sup>, було визначено рівень довіри до соціальних інститутів та політиків (зокрема, рівень довіри до державних антикорупційних органів);

6) у рамках проведеного у вересні-жовтні 2019 року Соціологічною групою «Рейтинг» від імені Центру аналізу та соціологічних досліджень Міжнародного республіканського інституту П'ятого всеукраїнського муніципального опитування<sup>5</sup> здійснено комплексну оцінку рівня сприйняття корупції на

---

«Україна напередодні президентських виборів 2019» // Офіційний веб-сайт Центру «Социс». – Режим доступу : <http://socis.kiev.ua/ua/2019-01/>).

<sup>1</sup> У межах цього дослідження з 21 по 30 березня 2019 року було опитано 1200 респондентів у всіх областях України та в м. Києві (крім АР Крим). Вибірка репрезентативна для дорослого населення (18+ років). Статистична похибка вибірки (з імовірністю 0.95 і за дизайн-ефекту 1.5) не перевищує 4,3% для показників, близьких до 50% (див. Прес-реліз за результатами опитування «Думки і погляди населення України щодо охорони здоров'я та інших питань». – Режим доступу : [https://www.kiis.com.ua/materials/pr/20182706\\_health/Healthcare\\_2019/Report\\_Healthcare\\_March2019\\_fin.pdf](https://www.kiis.com.ua/materials/pr/20182706_health/Healthcare_2019/Report_Healthcare_March2019_fin.pdf)).

<sup>2</sup> У межах цього дослідження 15 – 19 квітня 2019 року через онлайн-форму, створену дослідницькою агенцією Info Sapiens, було проведено опитування 75 респондентів, з яких 57 мають інвестиції в Україні (див. «Регулярне опитування іноземних інвесторів: Спеціальний випуск». – Режим доступу : [https://dragon-capital.com/files/uploads/Foreign-Investors-Survey-2019/2019\\_InvestorSurvey\\_SpecialEdition\\_Presentation\\_ua.pdf](https://dragon-capital.com/files/uploads/Foreign-Investors-Survey-2019/2019_InvestorSurvey_SpecialEdition_Presentation_ua.pdf)).

<sup>3</sup> У межах цього дослідження з 30 квітня по 10 травня 2019 року було опитано 3 000 респондентів віком від 18 років у 4-х областях України та м. Києві Вибірка репрезентативна за основними соціально-демографічними показниками. Стандартне відхилення: +/- 1,8% (див. Україна сьогодні: виклики та перспективи // Офіційний веб-сайт Соціологічної групи «Рейтинг». – Режим доступу: [http://ratinggroup.ua/research/ukraine/ukraina\\_segodnya\\_vyzovy\\_i\\_perspektivy.html](http://ratinggroup.ua/research/ukraine/ukraina_segodnya_vyzovy_i_perspektivy.html)).

<sup>4</sup> У межах цього дослідження з 4 по 9 жовтня 2019 року опитано 2015 респондентів віком від 18 років у всіх регіонах України, за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей за вибіркою, що репрезентує доросле населення країни за основними соціально-демографічними показниками. Теоретична похибка вибірки (без врахування дизайн-ефекту) не перевищує 2,3% (див. Оцінка громадянами ситуації в країні та діяльності влади, рівень довіри до соціальних інститутів та політиків // Офіційний веб-сайт Центру Разумкова. – Режим доступу: <http://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-sytuatsii-v-kraini-ta-diialnosti-vlady-riven-doviry-do-sotsialnykh-institutiv-ta-politykiv>).

<sup>5</sup> У межах цього дослідження з 6 вересня по 10 жовтня опитано з 19 200 постійних жителів 24 обласних центрів України, що не перебувають під контролем російських чи проросійських сил, включаючи Маріуполь та Северодонецьк на Донбасі. Вибірка репрезентативна для населення за віком та статтю. Статистична похибка для кожного міста не перевищує ±3,5% (див. П'яте всеукраїнське муніципального опитування // Офіційний веб-сайт

місцевому рівні за низкою показників, у т.ч. щодо досвіду корупції в різних державних органах та установах у 2018 та 2019 роках;

7) за результатами проведеного у грудні 2019 року Соціологічною службою Центру Разумкова спільно з Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва загальнонаціонального соціологічного дослідження «Підсумки-2019: громадська думка»<sup>1</sup> було здійснено, зокрема, аналіз довіри громадян до державних інститутів, у тому числі правоохоронних, антикорупційних органів, очікування щодо зменшення корупції та покарання корупціонерів у 2020 році;

Крім того, у січні 2020 року:

- у рамках проведеного Програмою сприяння громадській активності «Долучайся!» (USAID/ENGAGE) була проведена шоста хвиля опитування громадської думки для оцінки змін в обізнаності громадян щодо громадських організацій та їхньої діяльності (Національне опитування щодо громадського залучення)<sup>2</sup>, якою було визначено стан сприйняття громадянами корупції, їх оцінку щодо просування антикорупційної реформи; ці дані є порівнюваними з даними перших п'яти хвиль опитування, проведених з вересня 2017 року по червень-липень 2019 року<sup>3</sup>.

- міжнародною організацією Transparency International було оприлюднено Індекс сприйняття корупції-2019 (Corruption Perception Index, CPI) – показник, що комплексно вимірює сприйняття рівня корупції в державному секторі за останні два роки. Україна набрала 30 балів (втратила 2 бали порівняно з минулим роком) і вперше показала негативну динаміку з часу Революції Гідності<sup>4</sup>. У звіті відзначається, що з початку 2017 року в Україні фактично відбувалося згорання процесу реформ і боротьби з корупцією.

Низка позитивних змін (передусім законодавчого характеру), що відбулися наприкінці 2019 року і на яких наголошувала в щорічних рекомендаціях Transparency International, будуть враховані в наступному рейтингу, проте більшість рекомендацій ТІ не були виконані і залишаються актуальними.

Результати вищезазначених досліджень були релевантними протягом усього 2019 року (а деякі й на початку 2020 року), а тому надавали Національному агентству можливість у цілому сформулювати бачення ключових показників для аналізу стану корупції в Україні.

---

Соціологічної групи «Рейтинг». – Режим доступу : [http://ratinggroup.ua/research/regions/pyatyy\\_vseukrainskiy\\_municipalnyy\\_opros.html](http://ratinggroup.ua/research/regions/pyatyy_vseukrainskiy_municipalnyy_opros.html)).

<sup>1</sup> У межах цього дослідження з 13 по 18 грудня 2019 року було опитано 2017 респондентів в усіх регіонах України за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3% (див. Підсумки-2019: громадська думка // Офіційний веб-сайт Центру Разумкова. – Режим доступу : <http://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/pidsumky2019-gromadska-dumka>).

<sup>2</sup> У межах цього дослідження у період з 8 по 30 січня 2020 року компанією Info Sapiens було опитано 2 011 респондентів віком від 18 років. Вибірка опитування була сформована відповідно до розподілу дорослого населення України за віком, статтю, областю і типом населеного пункту (за винятком Криму та непідконтрольних уряду України регіонів Донецької та Луганської областей). Похибка вибірки становить 2,2% (без врахування дизайн-ефекту) (див.: Українці залучені до громадської діяльності, але уникають активної участі. – Режим доступу : <https://engage.org.ua/ukr/ukraintsi-zalucheni-do-hromadskoi-diialnosti-ale-unykaiut-aktyvnoi-uchasti/>

<sup>3</sup> Див. Сприйняття та реальний досвід корупції в Україні. – Режим доступу: <https://engage.org.ua/ukr/spryniatia-ta-realnyj-dosvid-koruptsii-v-ukraini/>.

<sup>4</sup> Індекс сприйняття корупції-2019. – Режим доступу: <http://cpi.ti-ukraine.org/#/>, <https://ti-ukraine.org/research/index-spryniatia-koruptsiyi-2019/>.



### **2.3. Стан запобігання та протидії корупції в Україні**

У березні 2019 року Національне агентство підготувало та схвалило проект Національної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики у 2018 році<sup>1</sup> (рішення від 29 березня 2019 року № 885), який відповідно до вимог ч. 1 ст. 20 Закону України «Про запобігання корупції» було подано на розгляд Кабінету Міністрів України.

У цьому аналітичному документі Національне агентство виклало основні результати проведеного ним аналізу стану запобігання та протидії корупції в Україні у 2018 році – на початку 2019 року, основних проблем, які заважали досягненню головних цілей і завдань антикорупційної реформи, розвитку антикорупційних інституцій, удосконаленню правових механізмів, реалізації антикорупційних заходів тощо.

У проекті Національної доповіді були сформовані ключові висновки та рекомендації щодо формування та реалізації антикорупційної політики на 2019 рік.

Деякі з цих рекомендацій були реалізовані протягом 2019 року. Йдеться, зокрема, про надання Національному агентству автоматизованого доступу до реєстрів Міністерства юстиції України, удосконалення правового захисту викривачів, отримання Національним антикорупційним бюро України права здійснювати негласні слідчі (розшукові) дії зі зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж.

### **2.4. Розробка проектів Антикорупційної стратегії та Державної програми з її реалізації, а також сприяння їх прийняттю**

Одним з повноважень Національного агентства є підготовка проекту Антикорупційної стратегії, яка здійснюється, зокрема, з урахуванням визначеної на підставі відповідного дослідження ситуації щодо корупції.

Варто зазначити, що на розгляді Верховної Ради України з квітня 2018 року перебував проект Закону України «Про Антикорупційну стратегію на 2018–2020 роки» (реєстр. № 8384 від 26 квітня 2018 року), який наприкінці серпня минулого року був знятий з розгляду у зв'язку з припиненням повноважень Верховною Радою України VIII скликання.

Станом на кінець 2019 року значна частина положень цього законопроекту вже втратила актуальність (з часу його внесення до Верховної Ради України пройшло понад півтора роки), що унеможливило його повторне подання до Верховної Ради України IX скликання.

Таким чином, в Україні вже понад два роки немає основного стратегічного документа у сфері запобігання та боротьби з корупцією. За таких обставин

---

<sup>1</sup> Національна доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики у 2018 році. Режим доступу: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Natsdopovid-2018.pdf>.

діяльність антикорупційних інституцій у питаннях запобігання та протидії корупції може бути розбалансованою та малоефективною.

Саме тому одним з основних пріоритетів діяльності Національного агентства у 2020 році є розробка та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту принципово нової Антикорупційної стратегії на 2020–2023 роки, яка в майбутньому має стати надійним дороговказом у питаннях запобігання та протидії корупції.

Під час розробки цих документів Національне агентство використовуватиме як власні напрацювання, так і напрацювання громадськості, зроблені під час підготовки альтернативних проектів таких програмних документів (див., зокрема, проекти Антикорупційної стратегії на 2019–2023 роки та Державної програми з реалізації, розроблені експертами Центру політико-правових реформ).

## **2.5. Моніторинг та координація виконання Антикорупційної стратегії та державної програми з її реалізації**

Дія Антикорупційної стратегії на 2014–2017 роки та Державної програми з її реалізації закінчилася 31 грудня 2017 року.

З 1 січня 2018 року в Україні немає діючих антикорупційної стратегії та державної програми з її реалізації. Відтак, у 2019 році моніторинг та координація виконання заходів, передбачених такими програмними документами, Національним агентством не здійснювався.

## **2.6. Розробка проектів законів та інших нормативно-правових актів у сфері формування та реалізації антикорупційної політики та сприяння їх прийняттю**

У 2019 році Національне агентство продовжувало підготовку законопроекту щодо удосконалення антикорупційного законодавства стосовно запобігання та врегулювання конфлікту інтересів осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб, вимог фінансового контролю при перевірці декларацій, положень, які регулюють порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів.

Проте, враховуючи суттєві зміни, що відбулися в антикорупційному законодавстві у другій половині 2019 року (які подекуди враховували напрацювання Національного агентства), підготовлений законопроект залишився без руху з огляду на необхідність його актуалізації.

## **2.7. Участь у розробці, доопрацюванні та обговоренні проектів законів та інших нормативно-правових актів, які стосуються формування або реалізації державної антикорупційної політики, але розробляються іншими суб'єктами**

За звітний період Національним агентством було здійснено опрацювання проектів нормативно-правових актів, у тому числі на наявність в їхніх положеннях корупціогенних факторів, направлених центральними органами виконавчої влади до Національного агентства на погодження.

За результатами опрацювання у Національному агентстві схвалено 25 висновків.

## **2.8. Моніторинг законотворчого процесу, підготовка висновків (зауважень, пропозицій) Національного агентства на законопроекти, взяття участі у їх подальшому обговоренні та доопрацюванні**

Національне агентство протягом 2019 року здійснювало моніторинг законопроектів, які знаходяться на розгляді Верховної Ради України та стосуються компетенції Національного агентства, у тому числі на предмет наявності в їхніх положеннях корупціогенних факторів.

За минулий рік Національне агентство схвалило 15 висновків стосовно таких законопроектів.

## **2.9. Оцінка ефективності виконання Антикорупційної стратегії та державної програми з її реалізації, а також моніторинг формування та реалізації антикорупційної політики в цілому**

Основні висновки Національного агентства щодо стану, динаміки та ефективності реалізації Антикорупційної стратегії на 2014–2017 роки та Державної програми з її реалізації знайшли своє відображення у Національних доповідях, підготовлених Національним агентством у 2017–2018 роках.

Загальний рівень реалізації антикорупційних заходів, передбачених Державною програмою щодо реалізації Антикорупційної стратегії на 2015–2017 роки, станом на 31 грудня 2019 року становив 80–85%.

## **2.10. Моніторинг і координація виконання міжнародних зобов'язань у сфері формування та реалізації антикорупційної політики**

Відповідно до п. 18 ч. 1 ст. 11 Закону Національне агентство уповноважене на координування виконання міжнародних зобов'язань у сфері формування та реалізації антикорупційної політики, здійснення співпраці з державними

органами, неурядовими організаціями іноземних держав та міжнародними організаціями в межах своєї компетенції.

Постановою Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2002 року № 1371 «Про порядок участі центральних органів виконавчої влади у діяльності міжнародних організацій, членом яких є Україна» Національне агентство було визначено відповідальним за виконання зобов'язань, що випливають із членства України в Групі держав Ради Європи проти корупції (GRECO) та ратифікації Україною Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції.

*Щодо моніторингу та координування Національним агентством виконання міжнародних зобов'язань, взятих в рамках членства України в GRECO*

На 76-му пленарному засіданні GRECO, що відбулося 19 – 23 червня 2017 року в м. Страсбурзі (Французька Республіка) було затверджено Оціночний звіт стосовно України за результатами четвертого раунду оцінювання щодо запобігання корупції серед депутатів парламенту, суддів та прокурорів, яким Україні надано 31 рекомендацію, зокрема: 5 рекомендацій щодо удосконалення діяльності антикорупційних органів, 7 рекомендацій щодо запобігання корупції серед народних депутатів України, 9 рекомендацій щодо запобігання корупції серед суддів, 10 рекомендацій щодо запобігання корупції серед прокурорів.

Протягом 2018 – 2019 років Національне агентство здійснювало моніторинг та координацію виконання зазначених рекомендацій.

Національне агентство сформувало та 02 липня 2019 року направило до Секретаріату GRECO звіт про виконання рекомендацій, наданих Україні в рамках четвертого раунду оцінювання (Situation Report).

Під час 84-го пленарного засідання GRECO, що відбулося 2 – 6 грудня 2019 року в м. Страсбурзі (Французька Республіка), було розглянуто та ухвалено звіт-оцінку про виконання Україною рекомендацій GRECO в рамках четвертого раунду оцінювання, в якому з ініціативи делегації України було збільшено кількість виконаних рекомендацій з трьох до п'яти.

Це надало підстави GRECO ухвалити загальний висновок, викладений в пункті 189 звіту-оцінки, що рівень виконання рекомендацій не є «загалом незадовільним» в розумінні пункту 8.3 правила 31 Правил процедури GRECO. Главі делегації України було запропоновано подати додаткову інформацію стосовно виконання рекомендацій i-x, xii-xv, xvii-xix, xxii-xxx до 30 червня 2021 року.

Національне агентство планує поширювати офіційну позицію GRECO щодо висновків про стан виконання Україною рекомендацій, наданих в рамках четвертого раунду оцінювання, до усіх причетних сторін, зокрема Верховної Ради України, органів судової гілки влади і органів прокуратури з метою подальшого їх належного виконання.

Окрім того планується здійснення підготовчих заходів для започаткування щодо України п'ятого раунду оцінювання GRECO на тему «Запобігання корупції та просування доброчесності в центральній гілці виконавчої влади та в правоохоронних органах».

*Щодо координування Національним агентством виконання міжнародних зобов'язань, взятих з ратифікацією Україною Конвенції ООН проти корупції (далі – Конвенція)*

Відповідно до п. 7 ст. 63 Конвенції та Механізму огляду імплементації положень Конвенції, визначеного резолюцією 3/1 Конференції держав-учасниць Конвенції, з листопада 2015 року триває другий цикл огляду імплементації державами-учасницями положень Конвенції в частині заходів щодо запобігання корупції (Глава II Конвенції) та щодо повернення активів (Глава V Конвенції).

Україна разом із Чеською Республікою були обрані для проведення огляду імплементації Республікою Хорватія положень Конвенції на третьому році другого циклу огляду. Національне агентство забезпечило здійснення Україною згаданого огляду щодо Республіки Хорватія із залученням урядових експертів, які включені до списку урядових експертів з питань імплементації Конвенції та залучені до другого циклу огляду. Крім того у рамках згаданого огляду Національне агентство забезпечило участь представників від України у зустрічі експертів з питань огляду виконання положень Конвенції Республікою Хорватія, що відбулася 04 – 06 червня 2019 року в м. Загребі (Республіка Хорватія).

Починаючи з червня 2019 року Україна проходить огляд виконання положень Конвенції. Національне агентство забезпечило підготовку та здійснення заходів щодо проведення цього огляду, зокрема сформувало та направило до Секретаріату Конференції держав-учасниць Конвенції ООН проти корупції звіт-самооцінку імплементації Конвенції Україною. Здійснення візиту експертів з питань огляду виконання положень Конвенції до України заплановано на 2020 рік.

*Щодо координування Національним агентством виконання міжнародних зобов'язань, взятих в рамках участі України в Антикорупційній мережі для країн Східної Європи і Центральної Азії Організації економічного співробітництва та розвитку (далі – Антикорупційна мережа ОЕСР)*

Національне агентство забезпечило здійснення заходів з метою започаткування для України четвертого раунду моніторингу виконання Стамбульського плану дій Антикорупційної мережі ОЕСР, формування відповідних звітів України, опрацювання проекту оціночного звіту Антикорупційної мережі стосовно України, участь української делегації у пленарних засіданнях Антикорупційної мережі ОЕСР.

11–14 вересня 2017 року в м. Парижі (Французька Республіка) на 18-му пленарному засіданні Антикорупційної мережі ОЕСР розглянуто і прийнято оціночний звіт за результатами четвертого раунду моніторингу України в рамках Стамбульського плану дій Антикорупційної мережі ОЕСР, яким Україні було надано 26 рекомендацій.

2–5 липня 2018 року в м. Парижі (Французька Республіка) на 19-му пленарному засіданні Антикорупційна мережа ОЕСР розглянула і прийняла оціночний звіт щодо запобігання та боротьби проти корупції на державних підприємствах України, що є невід'ємною частиною, четвертим розділом (секторальною оцінкою) вищенаведеного оціночного звіту Антикорупційної

мережі ОЕСР, прийнятого в 2017 році, та надала Україні 18 рекомендацій стосовно запобігання та боротьби проти корупції на державних підприємствах.

На цьому ж засіданні відбулося прийняття першого проміжного звіту України про досягнутий прогрес у виконанні рекомендацій, наданих в оціночному звіті Антикорупційної мережі ОЕСР за результатами четвертого раунду, прийнятому в 2017 році. За результатами засідання експерти Антикорупційної мережі ОЕСР дійшли висновку про суттєвий прогрес України у виконанні 3 рекомендацій, прогрес у виконанні 14 рекомендацій, та відсутність прогресу у виконанні 9 рекомендацій.

21 березня 2019 року в м. Парижі (Французька Республіка) під час 20-го моніторингового засідання Антикорупційної мережі ОЕСР українська делегація представила другий проміжний звіт України щодо прогресу у виконанні зазначених рекомендацій. За результатами оцінки експерти дійшли висновку про досягнення Україною суттєвого прогресу у виконанні 2 рекомендацій (стосовно утворення Антикорупційного суду та системи заохочення на державній службі), прогрес у виконанні 12 рекомендацій і відсутність прогресу у виконанні 10 рекомендацій (отримання оцінки виконання рекомендації щодо публічних закупівель очікувалося окремо в письмовій формі). Крім того, експерти зауважили негативні тенденції в трьох напрямках.

### **ІІІ. ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИМ АГЕНТСТВОМ ЗАХОДІВ ІЗ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ**

#### **3.1. Загальний контекст та основні здобутки Національного агентства у організації заходів із запобігання та виявлення корупції**

З метою забезпечення ефективної реалізації визначених Законом України «Про запобігання корупції» функцій із запобігання корупції у 2019 році Національне агентство продовжило здійснювати заходи, спрямовані на розширення співпраці з державними органами, установами і організаціями у сфері запобігання корупції.

З метою забезпечення ефективності діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування, а також їх уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції Національне агентство:

- здійснювало координацію та надавало методичну допомогу щодо виявлення державними органами, органами місцевого самоврядування корупційних ризиків у своїй діяльності та реалізації ними заходів щодо їх усунення, у тому числі підготовки та виконання антикорупційних програм;

- проводило аналіз ефективності діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції у міністерствах, інших органах державної влади, а також у обласних державних адміністраціях;

- реалізовувало контрольні заходи, у тому числі перевірки організації роботи із запобігання і виявлення корупції в державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування (зокрема, щодо підготовки та виконання антикорупційних програм), проводило перевірки можливих фактів порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» за повідомленнями викривачів, а також за власною ініціативою.

Відповідно до ч. 1 ст. 59 Закону України «Про запобігання корупції» Національному агентству надано повноваження щодо формування та ведення Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

У 2016–2018 роках формування та ведення Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, здійснювало Міністерство юстиції України.

04 лютого 2019 року інформаційно-телекомунікаційну систему «Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення» було прийнято Національним агентством в постійну (промислову) експлуатацію (рішення Національного агентства від 01 лютого 2019 року № 367).

У 2019 році Національним агентством було проведено моніторинг роботи Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та здійснено аналіз стану правового регулювання

відповідної сфери. Внаслідок цієї роботи у березні 2019 року було внесено зміни до Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, затвердженого рішенням Національного агентства від 09 лютого 2018 року.

На виконання вимог ч. 5 ст. 13-1 Закону України «Про запобігання корупції» Національним агентством було розроблено:

1) проект Типового положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції;

2) проект Порядку надання згоди Національним агентством з питань запобігання корупції на звільнення керівника уповноваженого підрозділу (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції державного органу, юрисдикція якого поширюється на всю територію України (погоджено зі Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні та Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні).

З метою приведення нормативно-правових актів Національного агентства у відповідність Закону України «Про запобігання корупції» наприкінці 2019 року було внесено зміни до:

- Переліку посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків, затвердженого рішенням Національного агентства від 17 червня 2016 року № 2 (наказ Національного агентства від 12 листопада 2019 року № 142/19);

- Порядку надання згоди Національним агентством з питань запобігання корупції на звільнення особи, відповідальної за реалізацію антикорупційної програми, затвердженого рішенням Національного агентства від 07 жовтня 2016 року № 74 (наказ Національного агентства від 13 листопада 2019 року № 144/19);

- Порядку підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, затвердженого рішенням Національного агентства від 08 грудня 2017 року № 1379 (наказ Національного агентства від 15 листопада 2019 року № 148/19);

- Порядку обробки повідомлень про корупцію та повідомлень про порушення вимог Закону України «Про політичні партії в Україні», що надходять до Національного агентства з питань запобігання корупції, затвердженого рішенням Національного агентства від 27 жовтня 2017 року № 1024.

Крім того, у грудні 2019 року було розроблено й зміни до Порядку проведення перевірок Національним агентством з питань запобігання корупції, затвердженого рішенням Національного агентства від 11 серпня 2016 року № 2 (наказ Національного агентства від 10 грудня 2019 року № 163/19). Утім, цей документ листом Міністерства юстиції України від 03 січня 2020 року № 14/28395-26-19/10.1.2 було повернуто до Національного агентства на доопрацювання.



### **3.2. Розробка, поширення та актуалізація методичних рекомендацій, роз'яснювальна та консультаційна робота щодо оцінки корупційних ризиків та підготовки антикорупційних програм**

На виконання вимог п. 7 ч. 1 ст. 11 Закону України «Про запобігання корупції» працівниками Національного агентства здійснювалась координація та надання методичної допомоги щодо виявлення державними органами, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування корупційних ризиків у своїй діяльності та реалізації ними заходів щодо їх усунення, у тому числі підготовки та виконання антикорупційних програм.

Так, протягом 2019 року було продовжено практику надання органам практичної допомоги щодо виконання вимог Закону України «Про запобігання корупції» шляхом проведення навчань, тренінгів, семінарів, а саме:

- тренінги на тему: «Правові аспекти оцінки корупційних ризиків» для членів Комісії з оцінки корупційних ризиків в Апараті Ради національної безпеки і оборони України;

- навчання для осіб, відповідальних за проведення оцінки корупційних ризиків у Чернігівській обласній державній адміністрації;

- тренінг на тему: «Правові аспекти оцінки корупційних ризиків» для членів Комісії з оцінки корупційних ризиків у Національному агентстві України з питань державної служби;

- семінар на тему: «Виявлення та оцінка корупційних ризиків у діяльності органів влади» у Державному комітеті телебачення та радіомовлення»;

- тренінг на тему: «Правові аспекти оцінки корупційних ризиків» для членів Комісії з оцінки корупційних ризиків у Державній фіскальній службі України;

- семінар на тему: «Актуальні питання формування та реалізації антикорупційної програми відомства» для керівників, працівників структурних підрозділів Державного комітету телебачення та радіомовлення України.

Крім того, представник Національного агентства взяв участь (як спікер) у навчально-методичних зборах з особами, відповідальними за реалізацію антикорупційних програм у Державному космічному агентстві України, та представниками підприємств та установ, що належать до його сфери управління.

Загалом протягом 2019 року Національним агентством було надано 415 роз'яснень, консультацій, пояснень та відповідей для осіб, які здійснюють оцінку корупційних ризиків під час підготовки антикорупційних програм.

Протягом всього звітного періоду відбувалася актуалізація інформації на офіційному веб-сайті Національного агентства (у підрозділі «Антикорупційні програми» розділу «Запобігання та виявлення корупції»), в тому числі щодо покрокових дій, необхідних для підготовки, затвердження та подання на погодження антикорупційних програм, а також недопущення найбільш поширених помилок, яких припускаються під час підготовки таких документів.

### **3.3. Аналіз та погодження антикорупційних програм державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування**

Протягом 2019 року Національним агентством було прийнято рішення про погодження 88 антикорупційних програм.

Державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування у 2019 році приймали антикорупційні програми на різні періоди (від 1 до 3 років). Загальний розподіл антикорупційних програм, затверджених Національним агентством у 2019 році, за періодом їхньої дії виглядає так:

- 1) на 2019 рік – 24 антикорупційні програми;
- 2) на 2019–2020 роки – 44 антикорупційні програми;
- 3) на 2019–2021 роки – 20 антикорупційних програм.

Національним агентством було також прийнято 11 рішень про відмову у погодженні (непогодженні) антикорупційних програм. Після доопрацювання антикорупційні програми органів влади, крім Закарпатської обласної ради, були погоджені Національним агентством.

У зв'язку із прийняттям Закону України від 02 жовтня 2019 року № 140-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції» Національним агентством було підготовлено зміни до Порядку підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, затвердженого рішенням Національного агентства від 08 грудня 2017 року № 1379. Відповідні зміни було затверджено наказом Національного агентства від 15 листопада 2019 року № 148/19.

### **3.4. Оцінка корупційних ризиків у одній чи кількох сферах, визначеній (их) Національним агентством**

У 2019 році Національне агентство не визначало та не проводило оцінку корупційних ризиків в одній чи кількох сферах.

Водночас, до окремих антикорупційних програм органів влади було включено низку зовнішніх корупційних ризиків, які полягають у неврегульованості певних процедур або недосконалості нормативно-правових актів, суб'єктами прийняття яких є Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України чи центральні органи виконавчої влади.

Національним агентством було узагальнено перелік зовнішніх корупційних ризиків та визначено, що більшість таких корупційних ризиків стосуються виконання спеціальних функцій органу влади.

Серед органів влади, які ідентифікували зовнішні корупційні ризики, варто відзначити такі: Генеральна прокуратура України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Міністерство енергетики та захисту довкілля України, Міністерство інфраструктури України, Міністерство розвитку громад

та територій України, Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерство молоді та спорту України, Міністерство у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Національна служба здоров'я України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Національна гвардія України, Державна служба України з безпеки на транспорті, Державна служба геології та надр України, Державна архівна служба України, Державна служба морського та річкового транспорту, Державна авіаційна служба України, Державна міграційна служба України, Державне агентство автомобільних доріг України, Державне агентство з питань електронного урядування України, Київська міська державна адміністрація, Тернопільська обласна державна адміністрація, Черкаська обласна рада.

### **3.5. Антикорупційна експертиза проектів нормативно-правових актів, здійснення періодичного перегляду (аналізу) чинного законодавства на наявність у ньому корупціогенних норм**

Відповідно до ч. 5 ст. 55 Закону «Про запобігання корупції» Національне агентство може проводити антикорупційну експертизу проектів будь-яких нормативно-правових актів, що вносяться на розгляд Парламенту або Уряду.

29 грудня 2018 року НАЗК затвердило власну Методологію проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, а також Методичні рекомендації щодо проведення експертизи, що дозволяло ефективно використовувати цей антикорупційний інструмент протягом усього 2019 року.

Натомість протягом звітного періоду за результатами антикорупційної експертизи було підготовлено лише два проекти висновків антикорупційної експертизи Національного агентства, які стосувались двох проектів Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», що перебували на розгляді Верховної Ради України VIII скликання (реєстр. №№ 9055 і 9055-1). Ці проекти висновків так і не були затверджені Національним агентством, оскільки не були включені до порядку денного засідань Національного агентства.

Відповідно до ч. 9 ст. 55 Закону «Про запобігання корупції» Національне агентство зобов'язане здійснювати періодичний перегляд (моніторинг) чинного законодавства на наявність у ньому корупціогенних норм та надавати Міністерству юстиції України пропозиції щодо включення їх до плану проведення антикорупційної експертизи чинних нормативно-правових актів. До проведення зазначеного моніторингу Національне агентство може залучати громадські об'єднання, наукові установи, у т.ч. на умовах державного замовлення на підставі відкритого конкурсу.

Протягом 2019 року Національне агентство не здійснювало періодичного перегляду (моніторингу) чинного законодавства на наявність у ньому корупціогенних норм та не надавало Міністерству юстиції України відповідних пропозицій.

У 2019 році організацію проведення антикорупційної експертизи забезпечував Департамент координації антикорупційної політики.

### **3.6. Координація, методичне забезпечення та взаємодія з уповноваженими підрозділами (уповноваженими особами) з питань запобігання та виявлення корупції**

Протягом 2019 року Національне агентство забезпечувало постійне надання методичної та консультаційної допомоги уповноваженим підрозділам (особам) з питань запобігання та виявлення корупції. Зокрема, надавалися консультації телефоном щодо окремих питань застосування антикорупційного законодавства у діяльності уповноважених підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції державних органів, органів місцевого самоврядування.

Загалом протягом 2019 року було надано 457 таких консультацій.

### **3.7. Аналіз ефективності діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції, основні висновки аналізу та подальші вжиті заходи**

Відповідно до п. 11 ч. 1 ст. 11 Закону України «Про запобігання корупції» у 2019 році Національне агентство здійснювало аналіз ефективності діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції у міністерствах, інших органах державної влади, а також у обласних державних адміністраціях;

За результатами проведеної роботи було виявлено певні недоліки у їх роботі та надані рекомендації щодо усунення цих недоліків. Разом з тим, за результатами аналізу було виявлено й низку позитивних тенденцій в організації роботи уповноважених підрозділів.

### **3.8. Проведення перевірок організації роботи із запобігання та виявлення корупції в державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування, юридичних особах публічного права та юридичних особах, зазначених у ч. 2 ст. 62 Закону України «Про запобігання корупції», їх кількість і результативність**

Одним із повноважень Національного агентства, визначених ч. 1 ст. 12 Закону України «Про запобігання корупції», є проведення перевірок організації роботи із запобігання і виявлення корупції в державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування, зокрема щодо підготовки та виконання антикорупційних програм, проведення перевірок можливих фактів порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» за повідомленням викривачів, а також за власною ініціативою.

Згідно з Планом проведення перевірок на 2019 рік у звітному періоді було проведено 29 планових перевірок.

Крім того, за результатами надходження до Національного агентства інформації від фізичних та юридичних осіб щодо можливого порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» у 2019 році було проведено 25 позапланових перевірок щодо дотримання вимог Закону України «Про запобігання корупції».

Крім того, у 2019 році уповноваженими особами Національного агентства було взято участь й у проведенні 2 перевірок виконавської дисципліни в обласних державних адміністраціях та окремих районних державних адміністраціях відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2010 року № 844 (у складі робочих груп Кабінету Міністрів України).

Таким чином, загалом у 2019 році Національним агентством було проведено 56 перевірок організації роботи із запобігання та виявлення корупції та перевірок щодо дотримання вимог Закону України «Про запобігання корупції».

За результатами проведених перевірок уповноваженими особами Національного агентства було виявлено 771 випадків порушення Закону України «Про запобігання корупції» в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах, організаціях, а саме:

- 10 фактів порушень ч. 1 ст. 19 Закону України «Про запобігання корупції» (щодо прийняття та погодження антикорупційних програм);

- 11 та 26 фактів порушень ч. 1, 2 ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції» (відповідно щодо подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування);

- 257 фактів порушень ч. 2 ст. 49 Закону України «Про запобігання корупції» (щодо своєчасності подання декларацій);

- 23, 1, 8 фактів порушень частин 4, 5, 7 ст. 53 Закону України «Про запобігання корупції» відповідно (щодо захисту викривачів);

- 7 фактів порушень ч. 1 ст. 54 Закону України «Про запобігання корупції» (щодо заборони на одержання пільг, послуг і майна органами державної влади та органами місцевого самоврядування);

- 20 та 4 фактів порушень частин 1, 3 ст. 56 Закону України «Про запобігання корупції» відповідно (щодо проведення спеціальної перевірки);

- 8, 4, 45 фактів порушень частин 1, 2, 3 ст. 57 Закону України «Про запобігання корупції» відповідно (щодо порядку проведення спеціальної перевірки);

- 59, 157, 117 фактів порушень частин 1, 2, 3 ст. 58 Закону України «Про запобігання корупції» відповідно (щодо результатів проведення спеціальної перевірки);

- 2 факти порушень ч. 2 ст. 61 Закону України «Про запобігання корупції» (щодо проведення регулярної оцінки корупційних ризиків);

- 2 факти порушень ч. 5 ст. 62 (щодо призначення особи, відповідальної за реалізацію антикорупційної програми);

- 2 та 1 факти порушень частин 1, 5 ст. 64 Закону України «Про запобігання корупції» відповідно (щодо правового статусу особи, відповідальної за реалізацію антикорупційної програми);

- 6 та 2 факти порушень частин 2, 3 ст. 65 Закону України «Про запобігання

корупції» відповідно (щодо притягнення до відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення).

За результатами зазначених вище перевірок Національним агентством у 2019 році керівникам державних органів та органів місцевого самоврядування було внесено 50 приписів про порушення вимог законодавства щодо етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

Щодо виконання 48 приписів відповідними органами було прозвітовано до Національного агентства.

Водночас, 2 приписи Національного агентства не було виконано чи було виконано не в повному обсязі, у зв'язку з чим відповідними уповноваженими особами Національного агентства було складено протоколи про вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 188-46 КпАП України.

#### **IV. ЗДІЙСНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ АГЕНТСТВОМ МОНІТОРИНГУ ТА КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ**

##### **4.1. Загальний контекст та основні здобутки Національного агентства у сфері забезпечення дотримання законодавства про конфлікт інтересів**

Основним суб'єктом, на якого українським законодавством покладається обов'язок забезпечувати дотримання вимог антикорупційного законодавства щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, є Національне агентство.

Зокрема, Національне агентство має надавати роз'яснення, методичну та консультаційну допомогу з питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб, а також здійснювати моніторинг і контроль за запобіганням та врегулюванням конфлікту інтересів у діяльності цих осіб (пункти 6 і 15 ч. 1 ст. 11 Закону України «Про запобігання корупції»).

Реалізуючи ці повноваження Національне агентство має право отримувати від осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання незалежно від форми власності, їх посадових осіб, громадян та їх об'єднань письмові пояснення з приводу обставин, що можуть свідчити про порушення вимог антикорупційного законодавства щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

У випадках виявлення порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів Національне агентство має право:

- вносити приписи про порушення вимог законодавства щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, інших вимог та обмежень, передбачених Законом України «Про запобігання корупції»;

- вносити керівнику відповідного органу, підприємства, установи, організації припис щодо усунення порушень законодавства, проведення службового розслідування, притягнення винної особи до встановленої законом відповідальності;

- складати протоколи про вчинення відповідних адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією (передусім, за ст. 172-7 КпАП України, що передбачає адміністративну відповідальність за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів).

У 2019 році Національним агентством було започатковано оновлений безкоштовний навчальний онлайн-курс «Конфлікт інтересів: треба знати! Від теорії до практики», який охопив понад 31 тисячу слухачів.

Протягом 2019 року уповноваженими особами Національного агентства було виявлено 768 порушень вимог Закону України «Про запобігання корупції».

За результатами проведених перевірок та моніторингу стосовно 117 осіб було складено та направлено в установленому порядку до суду 515 протоколів

про адміністративні правопорушення, що суттєво перевищує аналогічні показники у 2017–2018 роках.

#### **4.2. Розробка, поширення та актуалізація методичних рекомендацій і навчальних матеріалів, інша роз'яснювальна та консультаційна робота щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та дотримання інших вимог та обмежень, встановлених антикорупційним законодавством**

Протягом 2019 року Національне агентство надало 733 роз'яснення щодо наявності/відсутності конфлікту інтересів та порядку дій щодо його врегулювання.

Протягом всього 2019 року відбувалося проведення безкоштовного навчального онлайн-курсу «Конфлікт інтересів: треба знати!», який було започатковано ще у 2017 році.

У 2019 році було розроблено та впроваджено новий безкоштовний навчальний онлайн-курс «Конфлікт інтересів: треба знати! Від теорії до практики», який охопив понад 31 тисячу слухачів. З них понад 23 тисячі (74% користувачів) отримали сертифікати про успішне опанування курсу, що є надзвичайно високим показником результативності онлайн-курсу. З огляду на статистичні відомості платформи Prometheus, де розміщений вказаний онлайн-курс, він мав неабияку результативність та динамічний розвиток протягом року. Цей курс допомагає як особам, у діяльності яких виникає конфлікт інтересів, так і тим, хто такий конфлікт інтересів зобов'язаний врегульовувати.

Зазначені курси покликані надати та удосконалити базові знання про конфлікт інтересів, підвищити ефективність виявлення, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання заборон та обмежень з урахуванням проблемних питань, які були виявлені під час правозастосовної практики.

Крім того, з метою забезпечення консультаційної допомоги з питань застосування актів законодавства з питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб, Національне агентство провело (взяло участь у проведенні) 7 заходів (тренінгів, семінарів, лекцій тощо):

- 31 січня 2019 року було проведено тренінг на тему: «Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів» для працівників Державного бюро розслідувань.

- 17 квітня 2019 року представниками Національного агентства було взято участь у нараді, під час якої було висвітлено питання дотримання обмежень Закону України «Про запобігання корупції» у зв'язку із зайняттям іншою оплачуваною діяльністю.

- 22 травня 2019 року в рамках круглого столу «Державна служба в Україні: шляхи реформування» було здійснено доповідь на тему «Корупційні ризики, пов'язані з конфліктом інтересів у державних службовців та шляхи їх



запобігання».

- 23 травня, 06 червня та 11 вересня 2019 року з метою підвищення рівня професійної компетентності представниками Національного агентства було взято участь у проведенні навчання за програмою короткострокових семінарів на тему «Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів» на базі Інституту підвищення кваліфікації керівних кадрів Національної академії державного управління при Президентові України.

- 11 червня 2019 року було проведено навчальну лекцію на тему: «Запобігання, виявлення та врегулювання конфлікту інтересів» для працівників категорій «Б» та «В» центрального апарату та територіальних органів Державної казначейської служби України.

- 23 вересня 2019 року представниками Національного агентства було взято участь у семінарі «Особливості застосування антикорупційного законодавства з питань обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності», здійснено доповідь на тему «Корпоративні права, правління, виконавчі чи контрольні органи, наглядова рада: що дозволено працівнику органів прокуратури?», що відбувся у Генеральній прокуратурі України.

- 6 жовтня 2019 року Національним агентством було проведено семінар для новопризначених голів обласних державних адміністрацій на тему: «Запобігання, виявлення та врегулювання конфлікту інтересів».

Продовжуючи кампанію з інформування та подальшого навчання з метою полегшення практичного застосування антикорупційного законодавства Національним агентством у 2019 році було підготовлено та оприлюднено чотири статті у всеукраїнському щотижневому професійному юридичному виданні «Юридична Газета».

#### **4.3. Моніторинг та контроль щодо дотримання вимог законодавства про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а також інших вимог та обмежень, встановлених антикорупційним законодавством, їх результативність**

Протягом 2019 року від фізичних та юридичних осіб стосовно можливого порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та пов'язаних з цим обмежень надійшло понад 1 500 повідомлень (заяв, скарг тощо), які були розглянуті у порядку, визначеному законодавством<sup>1</sup>.

Крім того, за власною ініціативою у 2019 році Національним агентством було розпочато здійснення 1 042 заходів моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та порівняних до них осіб.

Загалом, протягом 2019 року уповноваженими особами Національного

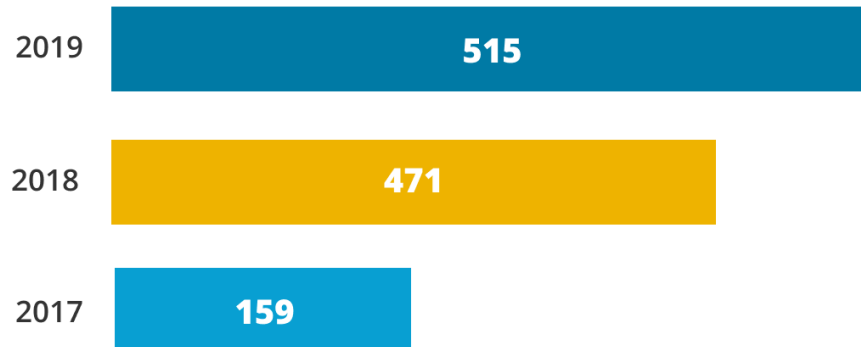
---

<sup>1</sup> У 2017 році таких звернень було 1 577, а у 2018 році – 1 280.

агентства було виявлено 768 порушень вимог Закону України «Про запобігання корупції».

За результатами проведених перевірок та моніторингу стосовно 117 осіб було складено та направлено в установленому порядку до суду 515 протоколів про адміністративні правопорушення, що суттєво перевищує аналогічні показники у 2017–2018 роках.

**Кількість протоколів,  
складених уповноваженими особами Національного агентства  
у 2017–2019 роках за статтями 172-4, 172-5, 172-7, 172-8 КпАП України**



Найбільшу кількість таких протоколів (490) було складено за ст. 172-7 КпАП України, що є абсолютно логічним, адже саме ця стаття передбачає адміністративну відповідальність за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів<sup>1</sup>.

У 2019 році було також задокументовано 18 фактів порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (ст. 172-4 КпАП України), що суттєво перевищує аналогічний показник у 2017–2018 роках (7 і 9 відповідно).

Шість протоколів було складено за ст. 172-5 КпАП України, тобто за порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків (у 2017 році було складено лише один такий протокол, а у 2018 – 3 протоколи).

Крім того, у 2019 році було складено один протокол за незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень (ст. 172-8 КпАП України)<sup>2</sup>.

<sup>1</sup> Для порівняння: у 2017 році за цією статтею Національне агентство склало 147 протоколів, а у 2018 – 459 протоколів.

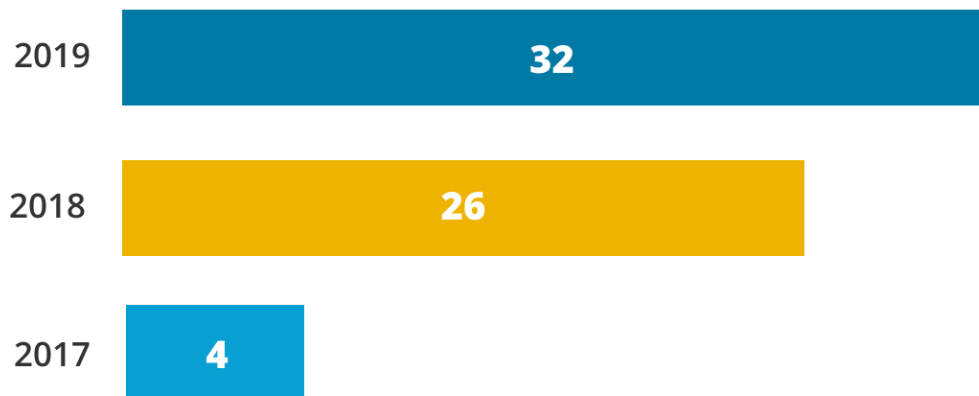
<sup>2</sup> У 2017 та 2018 роках протоколи за цієї статтею не склалися.

**Розподіл виявлених Національного агентства правопорушень  
(залежно від кваліфікації)**



Варто також відзначити, що за невиконання законних вимог (приписів) Національного агентства (ст. 188-46 КпАП України) протягом 2019 року його уповноваженими особами було складено 32 протоколи, що суттєво перевищує аналогічні показники у 2017–2018 роках.

**Кількість протоколів,  
складених уповноваженими особами Національного агентства  
у 2017–2019 роках за ст. 188-46 КпАП України**

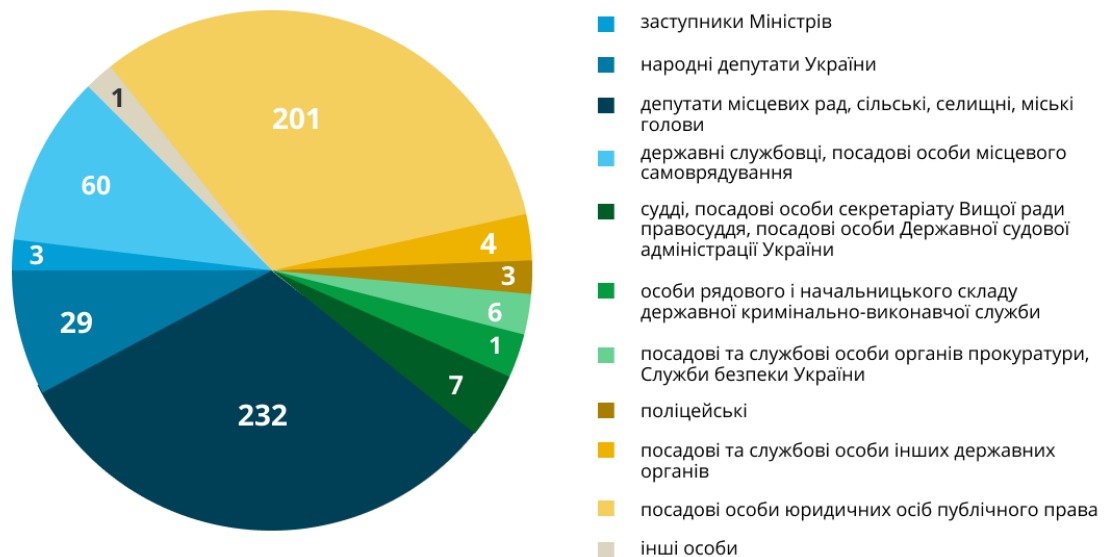


Таким чином, всього у 2019 році за статтями 172-4, 172-5, 172-7, 172-8 та 188-46 КпАП України Національним агентством було складено 547 протоколів.

Варто відзначити, що понад 42% таких протоколів було складено щодо депутатів місцевих рад, сільських, селищних або міських голів, а ще майже 37% – щодо посадових осіб юридичних осіб публічного права.

Більш детальну інформацію про категорії осіб щодо яких Національним агентством було складено протоколи у 2019 році наводиться нижче.

| Категорія осіб, на яку було складено протокол                                  | Кількість протоколів |
|--------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| Заступники Міністрів                                                           | 3                    |
| Народні депутати України                                                       | 29                   |
| Депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови                        | 232                  |
| Державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування                    | 60                   |
| Судді, посадові особи секретаріату ВРП, посадові особи ДСА України             | 7                    |
| Особи рядового і начальницького складу державної кримінально-виконавчої служби | 1                    |
| Посадові та службові особи органів прокуратури, Служби безпеки України         | 6                    |
| Поліцейські                                                                    | 3                    |
| Посадові та службові особи інших державних органів                             | 4                    |
| Посадові особи юридичних осіб публічного права                                 | 201                  |
| Інші особи                                                                     | 1                    |



Судами прийнято рішення щодо конфіскації коштів на суму **343 790 грн**  
(у 2019 році в результаті розгляду протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією)

*Посадові особи щодо яких складено протоколи про адміністративні правопорушення (за категоріями)*

Говорячи про розгляд відповідних адміністративних матеріалів судами варто відзначити, що станом на 31 грудня 2019 року:

- 364 таких справ, що складає майже 67%, були судом закриті;
- у 122 справах, що складає лише 22%, осіб було визнано винними з накладенням адміністративного стягнення;
- 57 справ (10%) знаходилося на розгляді в судах;
- у 4 справах (1%) були прийняті інші рішення.

Частка справ, що закриваються судами, є катастрофічно великою (2/3 всіх справ). Понад половина таких справ (52%) закриваються через закінчення строку

накладення адміністративного стягнення, встановленого ст. 38 КпАП України<sup>1</sup>.

Інша половина (167 справ, що складає майже 46%) – це справи, закриті у зв'язку з відсутністю події або складу адміністративного правопорушення.

Крім того, 9 справ (2%) суди закрили у зв'язку з малозначністю діяння, тобто використавши механізм, передбачений ст. 22 КпАП України.

**Підстави закриття справ, розпочатих за матеріалами Національного агентства  
(за статтями 172-4, 172-5, 172-7, 172-8 та 188-46 КпАП України)**



За результатами розгляду протоколів про адміністративні правопорушення, складених Національним агентством у 2019 році, судами було прийнято рішення щодо конфіскації коштів на суму 343 790 гривень.

Крім того, керівникам відповідних органів, підприємств, установ, організацій було внесено 91 припис (за 2017 рік – 29 приписів, за 2018 рік – 97 приписів) про порушення вимог законодавства щодо етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, інших порушень закону.

У 2019 році було підготовлено та надіслано 3 позови до Київського окружного адміністративного суду про визнання нечинними актів органів місцевого самоврядування, прийнятих внаслідок порушення вимог антикорупційного законодавства. З них один позов було задоволено повністю, рішення органу місцевого самоврядування визнано протиправним та скасовано. Два інші позови перебувають на розгляді у суді.

<sup>1</sup> З них 152 справи було закрито без встановлення вини і складу адміністративного правопорушення, а ще 36 – зі встановленням вини та складу адміністративного правопорушення.

## **V. КОНТРОЛЬ ТА ПЕРЕВІРКА НАЦІОНАЛЬНИМ АГЕНТСТВОМ ДЕКЛАРАЦІЙ, МОНІТОРИНГ СПОСОБУ ЖИТТЯ ОСІБ, УПОВНОВАЖЕНИХ НА ВИКОНАННЯ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВИ АБО МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

### **5.1. Загальний контекст та основні здобутки Національного агентства у сфері здійснення контролю та перевірки декларацій, моніторингу способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування**

Відповідно до статей 11, 12 Закону України «Про запобігання корупції», Національне агентство є основним суб'єктом, на якого законодавством покладається обов'язок здійснення фінансового контролю та моніторингу способу життя суб'єктів декларування.

Задля більш ефективного виконання своїх повноважень у цій сфері у серпні 2019 року Національне агентство внесло зміни до Порядку проведення контролю та повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (рішення Національного агентства від 02 серпня 2019 року № 2304).

З метою більш якісної ідентифікації декларацій з найвищими корупційними ризиками у 2019 році було внесено зміни й до Правил логічного та арифметичного контролю декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, автоматизованої перевірки цих декларацій та їхніх вагових коефіцієнтів (рішення Національного агентства від 02 серпня 2019 року № 2305).

Крім того, 19 липня 2019 року Національне агентство затвердило Порядок здійснення заходів фінансового контролю в Службі безпеки України стосовно окремих категорій осіб.

Серед основних здобутків у цій сфері варто відзначити те, що у 2019 році Національне агентство успішно виконало умови Меморандуму про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором щодо отримання Україною макрофінансової допомоги Європейського Союзу в сумі до 1 мільярда євро (ратифікованого Законом України від 8 листопада 2018 № 2613-VIII) в частині проведення повної перевірки 1 000 декларацій високопосадовців, відібраних за допомогою системи логічного та арифметичного контролю.

У 2019 році Національним агентством було опрацьовано понад 23 тисячі повідомлень про факти неподання або несвоєчасного подання декларацій суб'єктами декларування.

## **5.2. Розробка, поширення та актуалізація методичних рекомендацій, навчальних матеріалів, інша роз'яснювальна та консультаційна робота щодо дотримання суб'єктами декларування вимог законодавства у сфері фінансового контролю**

Передусім варто відзначити, що 08 лютого 2019 року Національним агентством було внесено зміни до Роз'яснень щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю.

Протягом всього звітного періоду на офіційному веб-сайті Національного агентства постійно розміщувалися методичні та роз'яснювальні матеріали.

Для допомоги декларантам під час заповнення декларацій на платформі громадського проекту масових відкритих онлайн-курсів «Prometheus» було розміщено безкоштовний навчальний онлайн-курс «Декларуй доброчесно!», у якому прийняли участь понад 12 тисяч слухачів.

Крім того, було підготовлено та розміщено на офіційному веб-сайті Національного агентства відеокурси з питань декларування.

Щодня опрацьовувалися письмові звернення суб'єктів декларування щодо заповнення декларацій та надавалися відповідні консультації на «гарячій» телефонній лінії.

Загалом протягом 2019 року до Національного агентства надійшло 3 150 звернень щодо різних питань фінансового контролю (переважно з питань подання декларацій). На 2 819 з них було надано відповіді.

Протягом 2019 року Національне агентство організувало та провело 30 тренінгів з питань застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю.

## **5.3. Контроль своєчасності подання декларацій, його результативність**

За результатами проведеного контролю щодо своєчасності подання декларацій у 2019 році було складено та направлено до суду 371 протокол про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, за ст. 172-6 КпАП України, що в 1,2 рази перевищує показник 2018 року (309).

У цей же період було підготовлено 269 обґрунтованих висновки про виявлення ознак кримінального правопорушення у діях суб'єктів декларування за статтею 366-1 КК України, що в 1,6 рази перевищувало показник 2018 року (163). Ці висновки було скеровано за підслідністю для організації досудового розслідування до:

- Національного антикорупційного бюро України – 9 обґрунтованих висновків;
- органів прокуратури – 98 обґрунтованих висновків;
- Національної поліції України та її підпорядкованих органів – 162 обґрунтованих висновки.

Крім того, за порушення вимог Закону «Про запобігання корупції» до Національної поліції України було направлено матеріали щодо 5,4 тисяч суб'єктів декларування.

У 7 випадках було відреаговано на факти порушення працівниками Національної поліції вимог ст. 214 КПК України, що виразилося у невнесенні відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань на підставі обґрунтованих висновків Національного агентства. За результатами вжитих заходів порушення усунуті, а відомості – внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

З метою реагування на незаконні судові рішення та дії суддів у 2019 році до Вищої ради правосуддя було спрямовано 10 скарг, якими ініційовано притягнення до дисциплінарної відповідальності відповідних суддів. У двох випадках скарги Національного агентства були задоволені, а винні особи – притягнуті до дисциплінарної відповідальності.

#### **5.4. Логічний та арифметичний контроль декларацій, його результативність**

Для впровадження ефективного механізму здійснення фінансового контролю Національне агентство забезпечило створення Інформаційно-телекомунікаційної системи проведення логічного і арифметичного контролю декларацій, що стало можливим завдяки підтримці Програми розвитку ООН в Україні та Антикорупційної ініціативи ЄС в Україні.

Правила та вагові коефіцієнти зазначених правил, що застосовуються під час здійснення автоматичного логічного та арифметичного контролю декларацій, за допомогою засобів програмного забезпечення дозволяють визначити відповідність відомостей, що містяться у декларації, відомостям реєстрів та баз даних державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, які можуть містити інформацію про окремі об'єкти декларування.

Крім того, ця система дозволяє здійснювати ранжування декларацій за значеннями суми вагових коефіцієнтів від найвищого до найнижчого. Ранжування декларацій дозволяє обрати декларації з найбільшим корупційним ризиком.

У звітному періоді за результатами логічного та арифметичного контролю Національне агентство провело повну перевірку 1 020 декларацій високопосадовців.

За результатами проведених повних перевірок таких декларацій уповноваженими особами було:

- затверджено 73 обґрунтованих висновки про виявлення ознак кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366-1 КК України, які відповідно до рішень Національного агентства були направленні до спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції;



- складено 11 протоколів про адміністративні правопорушення, передбачені ч. 4 ст. 172-6 КпАП України, та направлено до суду.



*Інформація щодо проведених перевірок декларацій, відібраних системою логічного та арифметичного контролю, результати таких перевірок*

## **5.5. Моніторинг способу життя суб'єктів декларування, його результативність**

З метою виконання завдань, покладених на Національне агентство, протягом 2019 року вживалися заходи щодо перевірки інформації, отриманої від фізичних та юридичних осіб, із засобів масової інформації та інших джерел, про можливе відображення у деклараціях недостовірних відомостей.

Повноваження щодо перевірки інформації реалізувалися на підставі п. 6 ч. 1 ст. 12 Закону України «Про запобігання корупції» шляхом використання доступу до інформаційних баз даних державних органів.

У 2019 році було опрацьовано 3 292 повідомлення про можливе відображення недостовірних відомостей у декларації, що в 1,2 рази перевищує показник 2018 року (2 719).

За результатами опрацювання відповідної інформації було підготовлено пропозиції щодо початку повної перевірки декларацій, поданих 305 суб'єктами декларування, та проведення додаткових заходів здійснення фінансового контролю стосовно 140 осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

## **5.6. Повна перевірка декларацій, її результативність**

За період з 1 січня 2019 року до 18 жовтня 2019 року Національне агентство провело повну перевірку 1 133 декларацій, з яких 1 020 декларацій були відібрані системою логічного та арифметичного контролю.

У 2019 році Національним агентством було підготовлено 1 757 проектів рішень про результати здійснення повних перевірок (з урахуванням перевірок, розпочатих у попередні роки) з яких 1 535 – були затверджені рішеннями Національного агентства.

Завдяки отриманій інформації від компетентних органів в електронному вигляді, а також внаслідок застосування системи логічного та арифметичного контролю кількість проведених повних перевірок у 2019 році різко збільшилася. Вона більш ніж втричі перевищила кількість перевірених декларацій у 2018 році (480) та більш ніж вдесятеро – у 2017 році (143).

За результатами проведених повних перевірок декларацій у 2019 році щодо 108 суб'єктів декларування (відповідно до ст. 366-1 КК України) було затверджено 140 обґрунтованих висновків про виявлення ознак кримінальних правопорушень, які відповідно до рішень Національного агентства були направлені до спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції, зокрема до:

- НАБУ – 96 обґрунтованих висновків;
- органів Національної поліції України – 43 обґрунтованих висновки;
- Державного бюро розслідувань – 1 обґрунтований висновок.

Щодо 20 суб'єктів декларування було складено 22 протоколи про адміністративні правопорушення, передбачені ч. 4 ст. 172-6 КпАП України, та направлені до суду.

## **5.7. Спеціальна перевірка, її результативність**

Протягом 2019 року Національним агентством було опрацьовано 9 110 запитів на проведення спеціальних перевірок щодо наявності у Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, відомостей про кандидата, а також щодо достовірності відомостей, зазначених особою у декларації за минулий рік. Результати розгляду цих запитів направлені запитувачам у семиденний термін з дня їх отримання.

## **VI. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ АГЕНТСТВОМ ЗАКОННОСТІ ТА ПРОЗОРОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ, А ТАКОЖ ПОДАННЯ НИМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**

### **6.1. Загальний контекст та основні здобутки Національного агентства у сфері забезпечення законності та прозорості фінансування політичних партій, а також подання ними фінансової звітності**

Національне агентство у межах своїх повноважень у 2019 році здійснювало державний контроль за законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, додержанням встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій, передвиборної агітації, своєчасністю подання звітів партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів на загальнодержавних та місцевих виборах, повнотою таких звітів, відповідністю їх оформлення встановленим вимогам, достовірністю включених до них відомостей та вживало заходи щодо осіб, в діяннях яких були ознаки правопорушень у сфері запобігання політичній корупції.

У 2019 році Національне агентство під час проведення виборчої кампанії на пост Президента України, вперше з моменту створення виконало функцію контролю за своєчасністю подання звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів кандидатів на пост Президента України, здійснило контроль за повнотою таких звітів, провело їх аналіз.

Разом з цим, у 2019 році Національне агентство вперше виконувало свої повноваження й під час проведення позачергових виборів народних депутатів України, що відбулися 21 липня 2019 року.

У рамках реалізації своїх повноважень у 2019 році Національним агентством було оприлюднено:

- 2 584 звіти про надходження і використання коштів виборчих фондів кандидатів у народні депутати України в одномандатних виборчих округах;
- 43 звіти про надходження та використання коштів виборчого фонду політичної партії, кандидати у народні депутати України від якої зареєстровані в загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі;
- 88 звітів про формування виборчого фонду кандидатів на пост Президента України.

У цей період Національним агентством було здійснено аналіз *88 звітів* про формування виборчого фонду кандидатів на пост Президента України.

Загалом, у 2019 році Національним агентством було складено *1 220 протоколів* про адміністративні правопорушення, з них:

- за статтею 212-15 КпАП України – 902 протоколи;
- за статтею 212-21 КпАП України – 272 протоколи;

- за статтею 188-46 КпАП України – 46 протоколів.

Станом на 10 березня 2020 року винесено рішення у 816 адміністративних справах.



*Інформація щодо кількості складених протоколів про адміністративні правопорушення у 2019 році*

Варто відзначити, що наприкінці 2019 – на початку 2020 року до Закону України «Про політичні партії в Україні» тричі було внесено зміни, що суттєво вплинуло на діяльність Національного агентства у цій сфері.

Зокрема, 19 грудня 2019 року Парламент ухвалив Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання і протидії політичній корупції», яким було внесено суттєві зміни до Закону України «Про політичні партії в Україні». У цілому цей законопроект варто оцінити позитивно, оскільки ним:

- 1) встановлено можливість здійснення внесків на користь партій через онлайн-банкінг;
- 2) видалено норму про те, що особам, які мають будь-який податковий борг (незалежно від розмірів, від того знає особа про його існування або не знає), заборонено здійснювати внески на користь партії;
- 3) скасовано норму, яка забороняла депутатам місцевих рад переказувати кошти на користь партій від імені власних же компаній;
- 4) запроваджено електронну систему подання звітності партій.

Більшість положень цього Закону отримали схвальну оцінку громадського та експертного середовища, адже його проект ґрунтувався на попередніх кількарічних напрацюваннях Робочої групи з удосконалення законодавства про політичні фінанси, яка функціонувала при Міжнародній фундації виборчих систем (IFES).

## **6.2. Розробка, поширення та актуалізація методичних рекомендацій, навчальних матеріалів, інша роз'яснювальна та консультаційна робота щодо дотримання правил державного та приватного фінансування політичних партій, а також подання ними фінансової звітності**

Протягом 2019 року Національне агентство проводило інформаційно-роз'яснювальні кампанії, присвячені питанням запобігання політичній корупції (висвітлення новин та інформації, отриманої за результатами аналізу звітів політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, на офіційному веб-сайті Національного агентства, на офіційній сторінці у Facebook тощо).

У 2019 році Національне агентство неодноразово проводило спільні брифінги та прес-конференції з Національною радою з питань телебачення і радіомовлення та Центральною виборчою комісією, а також брало участь у засіданнях Національної ради з питань телебачення і радіомовлення щодо запобігання непрозору фінансуванню політичних партій у період виборчих кампаній.

У першій половині 2019 року Національним агентством було організовано та проведено круглий стіл на тему: «Методологія визначення розміру (суми) внеску на підтримку політичної партії у формі робіт, товарів або послуг».

Протягом 2019 року працівники Національного агентства брали участь у низці інших заходів (круглі столи, тематичні зустрічі тощо) з представниками політичних партій, громадських організацій, міжнародних організацій, органів державної влади та ЗМІ з метою обговорення актуальних проблем у сфері запобігання політичній корупції, зокрема, у:

- міжнародному семінарі «Державний контроль за фінансуванням передвиборної агітації під час президентських виборів 2019 року: досягнення й виклики»;

- навчальному семінарі з розпорядниками рахунків виборчих фондів кандидатів на пост Президента України на чергових виборах Президента України 31 березня 2019 року з питань формування, обліку та використання коштів виборчих фондів кандидатів на пост Президента України на чергових виборах Президента України 31 березня 2019 року;

- навчальному семінарі з розпорядниками рахунків виборчих фондів політичних партій, кандидати в народні депутати України від яких зареєстровані в загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі на позачергових виборах народних депутатів України 21 липня 2019 року;

- семінарі «Роль та місце національних медіа регуляторів у забезпеченні дотримання норм законодавства під час висвітлення виборчих компаній ЗМІ: міжнародні стандарти та успішні практики»;

- зустрічі з представниками міжнародних і громадських організацій на тему «Контроль виборчих фондів кандидатів на пост Президента України. Фінансові звіти про надходження та використання коштів виборчих фондів кандидатів на пост Президента України»;

- зустрічі з представниками Місії спостерігачів Національного демократичного інституту щодо участі Національного агентства з питань запобігання корупції у виборчому процесі, на чергових виборах Президента України;

- зустрічі із представниками Місії зі спостереження за виборами Бюро демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ щодо обговорення питань, що стосуються законодавчих норм щодо фінансування передвиборчої агітації та подання фінансової звітності;

- робочій зустрічі із представниками Міжнародної фундації виборчих систем (IFES) з метою обговорення та опрацювання запропонованих пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання і протидії політичній корупції».

### **6.3. Державний контроль за дотриманням встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій, його результативність**

Під час здійснення державного контролю за додержанням встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій та передвиборної агітації у 2019 році Національним агентством було складено *902 протоколи* про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 212-15 КпАП України, з яких:

- за результатами аналізу звітів політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру – 697 протоколів;

- під час проведення виборчої кампанії на пост Президента України – 134 протоколи;

- під час проведення позачергових виборів народних депутатів України 21 липня 2019 року – 71 протокол.

На вимогу Національного агентства політичні партії перерахували до Державного бюджету України внески, що були надані з порушенням законодавства, на загальну суму **5 219 353 гривень**.

У 2019 році Національне агентство направило до Національної поліції України *36 матеріалів* щодо виявлення ознак кримінальних правопорушень, передбачених статтями 159-1 та 367 КК України, з них:

- у зв'язку із виборами Президента України – 15 матеріалів;

- у зв'язку із виборами народних депутатів України – 3 матеріали;

- за результатами аналізу щоквартальних звітів політичних партій – 18 матеріалів.

За наявною у Національного агентства інформацією Національною поліцією України відкриті кримінальні провадження на підставі 8 таких матеріалів.

#### **6.4. Державний контроль за своєчасністю подання, повнотою, відповідністю оформлення встановленим вимогам закону, а також достовірністю включених відомостей до щоквартальних звітів партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, його результативність**

Протягом 2019 року Національним агентством було прийнято та оприлюднено на офіційному веб-сайті *1 328 звітів* політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру.

Загалом протягом звітного періоду було здійснено *аналіз 1 085 звітів* політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру.

У строк, визначений Законом України «Про політичні партії в Україні», було оприлюднено список політичних партій, які не подали звіти про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 4 квартал 2019 року.

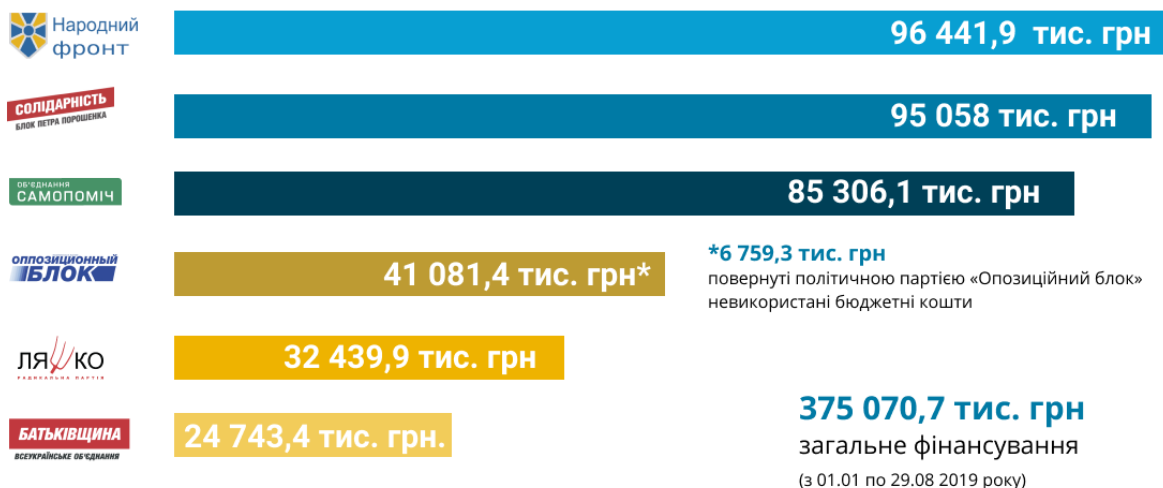
За результатами аналізу звітів політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру у 2019 році було складено 238 протоколів про адміністративне правопорушення за ст. 212-21 КпАП України та 40 – за ст. 188-46 КпАП України.

#### **6.5. Розподіл коштів, виділених з державного бюджету на фінансування статутної діяльності політичних партій**

У 2019 році Національним агентством здійснювалось фінансування статутної діяльності політичних партій за бюджетною програмою КПКВК 6331020 «Фінансування статутної діяльності політичних партій», які за результатами виборів народних депутатів у 2014 році отримали таке право згідно із Законом України «Про політичні партії в Україні».

Усього за період з 01 січня по 29 серпня 2019 року було надано державне фінансування статутної діяльності 6 політичним партіям на суму **375 070,7 тисяч гривень:**

- політичній партії «Народний фронт» – 96 441,9 тисяч гривень;
- політичній партії «БПП «Солідарність» – 95 058 тисяч гривень;
- політичній партії «Об'єднання «Самопоміч» – 85 306,1 тисяч гривень;
- політичній партії «Опозиційний блок» – 41 081,4 тисяч гривень (з яких, повернуті партією невикористані бюджетні кошти 6 759,3 тисяч гривень);
- політичній партії «Радикальна партія Олега Ляшка» – 32 439,9 тисяч гривень;
- політичній партії «ВО «Батьківщина» – 24 743,4 тисяч гривень.



*Розподіл коштів, виділених з державного бюджету на фінансування статутної діяльності політичних партій*

Звіт про виконання паспорту зазначеної бюджетної програми за 2019 рік опубліковано на офіційному веб-сайті Національного агентства.

## 6.6. Державний контроль за законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, його результативність

Державною здійснюється фінансування статутної діяльності політичних партій, не пов'язаної з їхньою участю у виборах народних депутатів України, виборах Президента України і місцевих виборах.

У межах контролю за законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, Національним агентством контролюються витрати політичних партій шляхом перевірки зазначеної у звіті політичної партії інформації стосовно здійснених платежів з окремих рахунків відповідних політичних партій, відкритих для отримання державного фінансування, зокрема їх цільове призначення та наявність і зміст підтвердних документів щодо кожного такого платежу.



## **VII. ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА У СФЕРІ ЗАХИСТУ ВИКРИВАЧІВ КОРУПЦІЇ**

### **7.1. Загальний контекст та основні здобутки Національного агентства у сфері захисту викривачів корупції**

Питання щодо унормування захисту викривачів окремим законодавчим актом впливає з міжнародних зобов'язань України в рамках Стамбульського плану дій по боротьбі з корупцією Антикорупційної мережі для Східної Європи та Центральної Азії Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) (рекомендація 3.2 за результатами третього раунду моніторингу).

Стратегією розвитку Національного агентства з питань запобігання корупції на 2017–2020 роки та планами з її реалізації, затвердженими рішенням Національного агентства від 22 червня 2017 року № 234, передбачено підготовку проекту Закону України «Про захист викривачів корупції».

Національне агентство розробило проект Закону України «Про захист викривачів корупції», який було схвалено рішенням Національного агентства від 26 квітня 2019 року № 1189 та внесено на розгляд Кабінету Міністрів України листом Національного агентства від 24 травня 2019 року № 20-01/43503/19.

У цьому законопроекті були визначені основні напрями реалізації державної політики у сфері захисту викривачів та передбачено включення звіту про ситуацію з захистом викривачів до національної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики.

Він передбачав такі основні аспекти захисту викривачів:

- захист інформації про викривача,
- обов'язковий захист життя, житла, здоров'я та майна викривача правоохоронними органами,
- заборона порушення трудових прав викривачів,
- право на безоплатну правову допомогу, відновлення прав і законних інтересів викривачів та відшкодування збитків і шкоди, завданих викривачам.

Проте, відповідно до вимог Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950, проект Закону України «Про захист викривачів корупції» потребував проведення повторної процедури погодження із заінтересованими органами у зв'язку із зміною у цей період керівників центральних органів виконавчої влади. У зв'язку з чим його було повернуто до Національного агентства.

У жовтні 2019 року було прийнято ініційований Президентом України Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо викривачів корупції», яким з 1 січня 2020 року було запроваджено низку принципово нових механізмів захисту викривачів корупції.

## **7.2. Розробка, поширення та актуалізація методичних рекомендацій, навчальних матеріалів, інша роз'яснювальна та консультаційна робота з питань захисту викривачів**

У січні 2019 року з метою підвищення рівня поінформованості населення про гарантії захисту викривачів на веб-сайті Національного агентства повністю було оновлено підрозділ «Викривачі корупції», розроблено та розміщено на веб-сайті Національного агентства та офіційній FB-сторінці Національного агентства графічні матеріали з інформацією щодо подання повідомлень про корупцію викривачами, порядку їх розгляду та щодо гарантій захисту викривачів.

При проведенні у жовтні-листопаді 2019 року регіональних тренінгів для уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції в органах державної влади та місцевого самоврядування представники Національного агентства ознайомлювали учасників зі змінами до антикорупційного законодавства, зокрема в частині забезпечення каналів для повідомлень, правового статусу викривача, прав та гарантій захисту викривачів.

У листопаді 2019 року представником Національного агентства надавалися відеокоментарі для телеканалів Інтер, ICTV та Україна з приводу порядку подання повідомлень, роботи з повідомленнями викривачів, прав та гарантій захисту викривачів корупції.

В межах Міжнародного дня боротьби з корупцією та Фестивалю партнерства «Освітній ХАКАТОН» представником Національного агентства в грудні 2019 року було проведено антикорупційні заняття для учнів 9-11 класів, під час яких вони були ознайомлені з поняттям «викривач», світовим досвідом захисту викривачів, правами та гарантіями захисту викривачів.

Під час проведення інформаційної компанії «Не мовчи!» працівниками Національного агентства постійно здійснювалася співпраця з уповноваженими підрозділами (особами) з питань запобігання та виявлення корупції з питань їх роботи з викривачами та з самими викривачами шляхом надання консультацій з питань прав та гарантій захисту викривачів по телефону та у вигляді письмових роз'яснень.

## **7.3. Моніторинг виконання закону у сфері захисту викривачів**

Під час проведення перевірок Національним агентством здійснювався контроль за дотриманням державними органами та органами місцевого самоврядування вимог ст. 53 Закону України «Про запобігання корупції» в редакції, що діяла до 01 січня 2020 року в частині забезпечення умов для здійснення викривачами повідомлень про корупцію.

Протягом 2019 року уповноваженими особами Національного агентства було виявлено 32 *факти* порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» в частині забезпечення умов для повідомлення про корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, порядку повідомлення спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції (ч 4, 5 та 7 ст. 53 Закону

України «Про запобігання корупції» в редакції до 01 січня 2020 року), з яких:

- 23 факти – за результатами планових перевірок;
- 1 факт – за результатами позапланових перевірок;
- 8 фактів – за результатами перевірок окремих питань виконавської дисципліни.

#### **7.4. Розгляд повідомлень викривачів, їх результативність**

Відповідно до ст. 53 Закону України «Про запобігання корупції», Порядку обробки повідомлень про корупцію та повідомлень про порушення вимог Закону України «Про політичні партії в Україні», що надходять до Національного агентства з питань запобігання корупції, затвердженого рішенням Національного агентства від 27 жовтня 2017 року № 1024, у 2019 році в Національному агентстві було зареєстровано 5 613 повідомлень щодо можливого порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції».

Інформація усіх вказаних повідомлень, що містила конкретні факти про вчинення конкретними особами корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» була перевірена у межах повноважень Національного агентства та у випадках підтвердження фактів порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» уповноваженими особами Національного агентства вживалися відповідні заходи, зокрема, щодо:

- проведення позапланових перевірок;
- внесення Національним агентством приписів щодо усунення порушень та проведення службового розслідування, з метою встановлення причин та умов, що спричинили порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції»;
- складення протоколів, у межах компетенції Національного агентства;
- направлення матеріалів до інших спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Крім того, відповідно до вимог Порядку обробки повідомлень та Закону України «Про запобігання корупції» за результатами розгляду усіх повідомлень осіб, що їх направляли, було поінформовано про результати реагування Національного агентства, а також надані відповідні роз'яснення згідно з чинним законодавством.

#### **7.5. Заходи, вжиті Національним агентством для захисту викривачів, їх вплив та результативність**

Одним із інструментів реалізації захисту викривачів є участь Національного агентства як третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні позивача у справах щодо застосування керівником або роботодавцем чи створення ними загрози застосування негативних заходів впливу до позивача у зв'язку з повідомленням ним або членом його сім'ї про

порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції».

Можливість залучення Національного агентства до судових проваджень на стороні викривача передбачена ч. 3 ст. 49 Кодексу адміністративного судочинства України та ч. 2 ст. 53 Цивільного процесуального кодексу України.

У 2019 році Національне агентство брало участь у 45 судових справах, пов'язаних із захистом прав викривачів, в судах Дніпропетровської, Донецької, Івано-Франківської, Київської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Харківської, Хмельницької, Черкаської областей.

У зв'язку з оскарженням судових рішень учасниками або їх переглядом за нововиявленими обставинами станом на 31 грудня 2019 року остаточних рішень у цих справах ще немає.

## **VIII. ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ГРОМАДСЬКІСТЮ ТА ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ, ВЖИТТЯ ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА ФОРМУВАННЯ У СВІДОМОСТІ ГРОМАДЯН НЕГАТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО КОРУПЦІЇ**

### **8.1. Загальний контекст та основні здобутки Національного агентства у питаннях взаємодії з громадськістю та ЗМІ, а також щодо формування у свідомості громадян негативного ставлення до корупції**

До основних завдань та повноважень Національного агентства як превентивного антикорупційного органу належить, зокрема, інформування громадськості про здійснювані агентством заходи щодо запобігання корупції, а також реалізація заходів, спрямованих на формування у свідомості громадян негативного ставлення до корупції.

У 2019 році у рамках Комунікаційної стратегії Національного агентства з питань запобігання корупції на 2018–2020 роки, затвердженої рішенням від 27 квітня 2018 року № 811, Національне агентство продовжувало проводити інформаційну кампанію щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, інформаційно-роз'яснювальні заходи щодо заповнення та подання електронних декларацій, заходи для популяризації викриття корупції тощо.

За час функціонування електронної системи декларування Національне агентство провело широку інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо заповнення декларацій, опублікувало велику кількість роз'яснювальних матеріалів.

Допомога суб'єктам декларування роботу в цьому напрямі продовжувалась і під час чергового етапу декларування, що тривав до 1 квітня 2019 року.

Зокрема, Національне агентство оприлюднило рекомендації щодо роботи з Реєстром декларацій, роз'яснювальні матеріали щодо заповнення декларацій, відповіді на найпоширеніші запитання від суб'єктів декларування, посилення на державні реєстри, у яких міститься більшість інформації, необхідної для зазначення у декларації.

## **8.2. Взаємодія з Громадською радою при Національному агентстві**

Відповідно до п. 3 розділу II Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції» від 02 жовтня 2019 року № 140-IX повноваження членів Громадської ради при Національному агентстві було припинено достроково.

Відповідно до п. 2 Розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» вищезазначеного закону Кабінету Міністрів України було доучено у двомісячний строк із дня набрання чинності Законом забезпечити проведення конкурсу з формування складу Громадської ради при Національному агентстві.

20 листопада 2019 року Кабінетом Міністрів України було прийнято постанову «Деякі питання Громадської ради при Національному агентстві з питань запобігання корупції» (постанова № 952).

Станом на 31 грудня 2019 року Громадська рада при Національному агентстві не була сформована.

## **8.3. Залучення представників громадськості до діяльності Національного агентства**

Широкого залучення представників громадськості до діяльності Національного агентства у 2019 році не відбувалося.

Разом із тим, варто відзначити, що до Міжнародного дня боротьби з корупцією у 2019 році Національне агентство провело низку просвітницьких заходів для молоді.

Так, у грудні було проведено лекцію для студентів юридичного і політологічного факультетів Київського національного університету ім. Т. Шевченка «Тепер я знаю як!». Захід мав на меті підвищити обізнаність молоді щодо антикорупційної реформи, усвідомлення негативних наслідків корупції та формування нульового рівня толерантності до корупційних проявів. Крім цього, фахівці Національного агентства роз'яснили основні антикорупційні практики і процедури, напрями діяльності Національного агентства, які, серед іншого, спрямовані на виконання міжнародних зобов'язань України щодо запобігання корупції.

Також у 2019 році у Національному агентстві пройшов День відкритих дверей для київських учнів старших класів – фіналістів конкурсу малюнка «Доброчесність долає корупцію». Конкурс дитячого малюнка відбувся з ініціативи Національного агентства за сприяння Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) і проходив у школах 10 районів Києва. До фіналу конкурсу було відібрано 68 творчих робіт, їх автори були запрошені до Національного агентства на День відкритих дверей. Для своїх гостей фахівці Національного агентства провели Урок доброчесності, під час якого навчали виявляти корупційні явища

у повсякденному житті, розповіли про превентивні заходи та відповіли на запитання.

#### **8.4. Проведення спільних з громадськістю заходів, участь Національного агентства у заходах громадськості, їх кількість, охоплення та вплив**

У 2019 році Національне агентство не проводило спільних з громадськістю заходів. При цьому у заходах громадськості представники Національного агентства участь брали, але відповідна інформація не акумулювалася та не узагальнювалася. Зокрема, щодо деяких заходів громадськості, у яких брали участь представники Національного агентства, йшлося у підрозділі 6.2. цього Звіту.

При цьому варто нагадати, що у 2019 році на платформі проекту «Prometheus» проводились 4 безкоштовні навчальні онлайн-курси для посадовців, представників громадськості та експертів, створені Національним агентством за підтримки ПРООН в Україні та спільно з проектом масових відкритих онлайн-курсів «Prometheus» («Конфлікт інтересів: треба знати!», «Конфлікт інтересів: треба знати! Від теорії до практики», «Декларуй доброчесно!», «Антикорупційні програми органів влади»).

Всі вказані онлайн-курси, створені фахівцями Національного агентства та розміщені на платформі «Prometheus», мають високі показники успішності.

#### **8.5. Забезпечення доступу до публічної інформації у Національному агентстві**

Національне агентство забезпечує здійснення своїх повноважень щодо доступу до публічної інформації, відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», в частині надання своєчасної, точної та повної інформації на запити на інформацію, які надходять до Національного агентства.

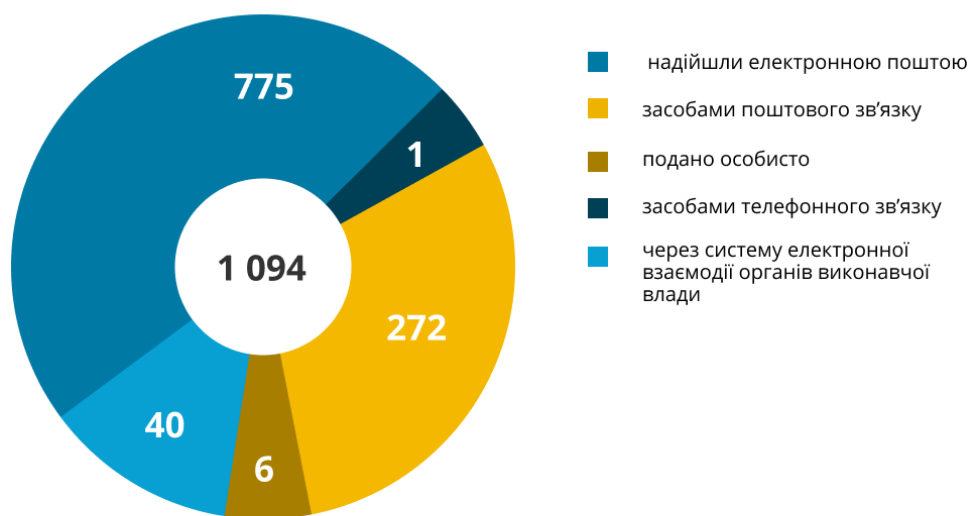
Протягом 2019 року здійснювався облік публічної інформації в системі електронного документообігу Національного агентства та за визначеною електронною формою.

У звітному періоді здійснювалась систематизація та аналіз інформації щодо розгляду та надання відповідей на запити. Щомісяця готувались відповідні звіти про розгляд запитів на інформацію та подавались для оприлюднення на офіційному веб-сайті Національного агентства.

Так, протягом 2019 року до Національного агентства надійшло 1 094 запити на інформацію, серед яких:

- 775 (71%) надійшли електронною поштою;
- 272 (25%) – засобами поштового зв'язку;
- 40 (4%) – через систему електронної взаємодії органів виконавчої влади;
- 6 (0,6%) – подано особисто;
- 1 (0,09%) – засобами телефонного зв'язку.

### Джерела надходження запитів на інформацію



*Кількість запитів на інформацію, що надійшли до Національного агентства протягом 2019 року*

Серед запитів, що надійшли до Національного агентства:

1) від фізичних осіб – 874 запити, що складає 80% від загальної кількості запитів;

2) від юридичних осіб – 220 запитів що складає 20% від загальної кількості запитів.

При цьому 102 запити (7,3% від загальної кількості запитів) було адресовано Національному агентству громадськими організаціями, а ще 80 (7,3% від загальної кількості запитів) – засобами масової інформації.

Найбільша кількість запитів, що надходили до Національного агентства стосувалася:

- питань діяльності Національного агентства, в тому числі – перевірок декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, проведення моніторингу способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, які проводяться Національним агентством (310 запитів або 28%);

- конкретних фізичних осіб (82 запити або 7,5%);

- кадрових питань Національного агентства – 75 запитів або 6,86%;

- фінансування та звітності політичних партій (70 запитів або 6,4%);

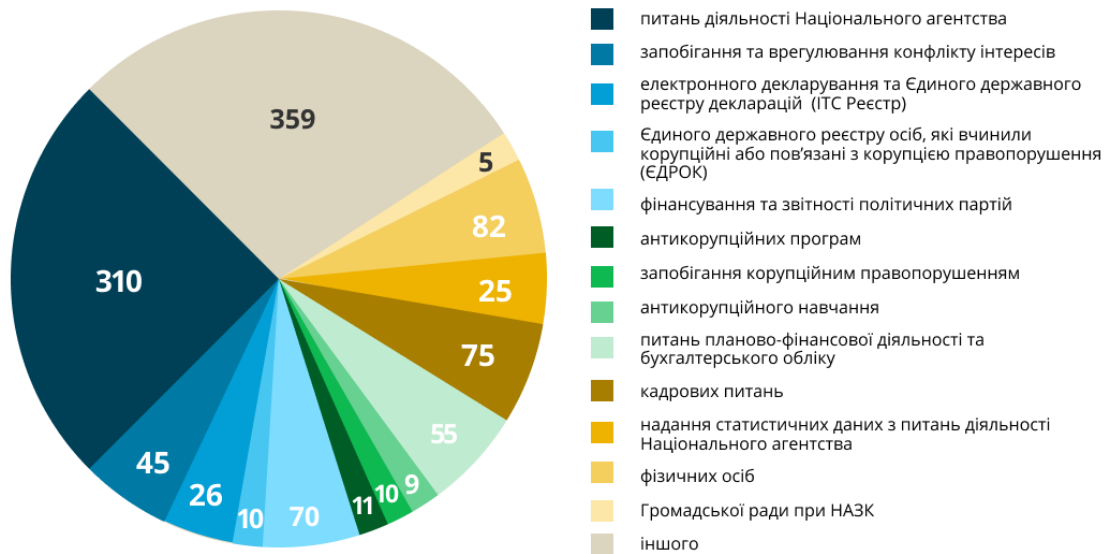
- питань планово-фінансової діяльності та бухгалтерського обліку (55 запитів або 5%);

- запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, інших обмежень щодо запобігання корупції у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб (45 запитів або 4%);

- електронного декларування та Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (26 запитів або 2,4%) (детальніше див. діаграму).



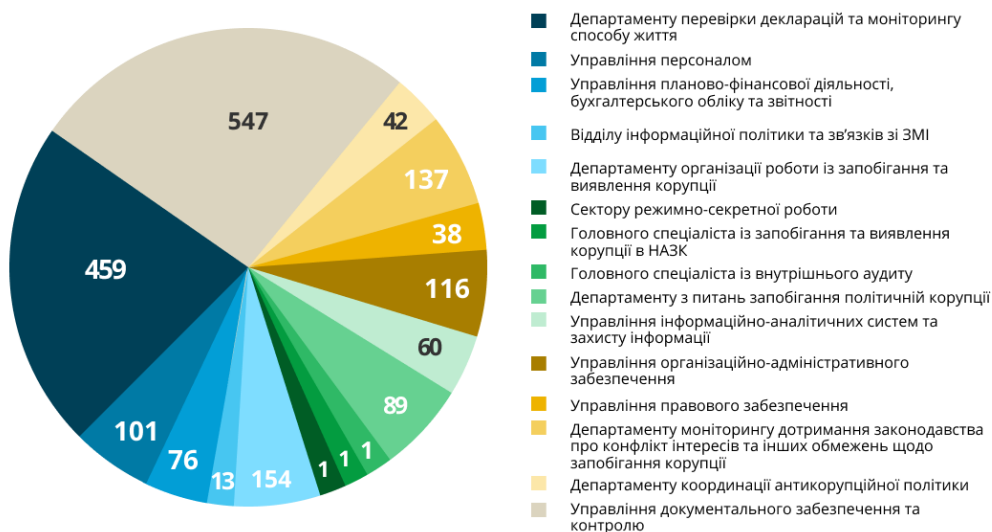
### Розподіл запитів за видом запитуваної інформації



Порушені у запитах на інформацію питання у 2019 році належали переважно до компетенції:

- Управління документального забезпечення та контролю (547 запитів);
- Департаменту перевірки декларацій та моніторингу способу життя (459 запитів);
- Департаменту організації роботи із запобігання та виявлення корупції (154 запити);
- Департаменту моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції (137 запитів);
- Управління організаційно-адміністративного забезпечення (116 запитів);
- Управління персоналом (101 запит);
- Департаменту з питань запобігання політичній корупції (89 запитів);
- Управління планово-фінансової діяльності, бухгалтерського обліку та звітності (76 запитів) (детальніше див. діаграму).

### Належність запитів до функціональних обов'язків структурних підрозділів Національного агентства



Порушені у запитах на інформацію питання належать до компетенції

У 2019 році було опрацьовано 1 103 запити на інформацію, з них:

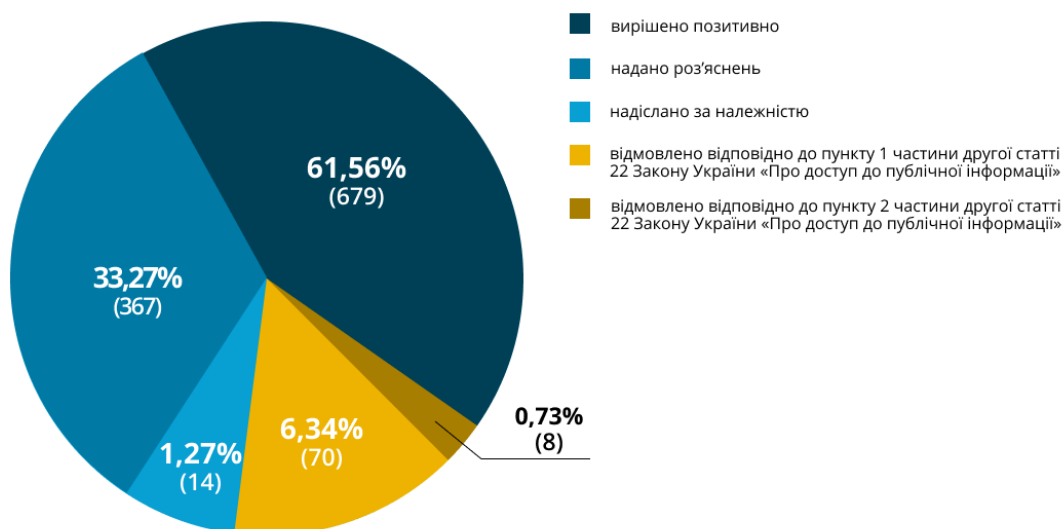
1) 1 090 запитів (99,6% від загальної кількості запитів), що надійшли у 2019 році, з яких 438 запитів (40% було виконано раніше встановленого законом строку);

2) 13 запитів, що надійшли у грудні 2018 року, з яких 1 запит було виконано раніше встановленого законом строку.

Серед опрацьованих у 2019 році запитів:

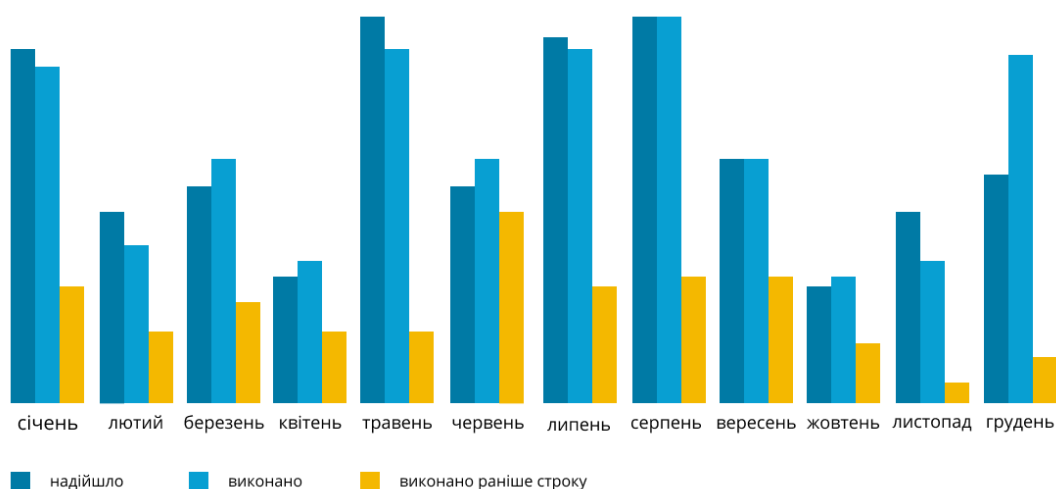
- вирішено позитивно – 679 запитів;
- надано роз'яснень – 367 запитів;
- надіслано за належністю – 14 запитів;
- відмовлено (в тому числі в частині задоволення запиту) – 78 запитів.

### Результати опрацювання Національним агентством запитів



Запити на інформацію опрацьовані в 2019 році

### Динаміка надходження та виконання запитів на інформацію у 2019 році



*Загальний стан надходження та виконання запитів на інформацію за 2019 рік*

Звіти про стан надходження та розгляду запитів на публічну інформацію щомісячно оприлюднювалися на офіційному веб-сайті Національного агентства у рубриці «Доступ до публічної інформації – Звіти про розгляд запитів на отримання інформації» розділу «Про НАЗК» – <https://nazk.gov.ua/uk/pro-nazk/infografika/2019-2/>.

Протягом 2019 року здійснювались заходи, спрямовані на впровадження системи обліку публічної інформації на офіційному веб-сайті.

Крім того, протягом звітного періоду було опрацьовано 117 листів, які містили посилання на Закон України «Про доступ до публічної інформації», але за змістом були переважно клопотаннями про надання тих чи інших роз'яснень.

## 8.6. Взаємодія Національного агентства із ЗМІ

Протягом 2019 року керівництво Національного агентства брало участь у прес-конференціях та брифінгах, надавалися інтерв'ю та коментарі із суспільно важливих питань за запитами засобів масової інформації.

Також у рамках співпраці Національного агентства з виданням «Юридична газета» у 2019 році у друкованій та веб версії цього видання було опубліковано 11 статей, підготовлених фахівцями Національного агентства.

У травні 2019 року у відкритому доступі почав працювати новий офіційний веб-сайт Національного агентства, розроблений за підтримки ПРООН в Україні. Інтерфейс сайту побудовано на принципах простоти та доступності, працює пошукова система, передбачена версія для людей із вадами зору. Для користувачів смартфонів та планшетів адаптована зручна мобільна версія сайту. Доступ до інформації в розділах веб-сайту налаштовано за принципом «двох кліків», тобто пошук інформації не сягає глибше третього рівня.

Інформацію про діяльність Національного агентства також було висвітлено на сторінках у соціальних мережах: Facebook, Twitter, Instagram, на YouTube-каналі та за допомогою e-mail розсилки інформаційних матеріалів.

Кількість вподобань офіційної сторінки Національного агентства у Facebook за 2019 рік зросла з 15,5 тисяч до 20 тисяч, а кількість читачів – з 20,4 тисяч до 26,5 тисяч осіб.

Для відкритості та прозорості діяльності протягом 2019 року забезпечувалось ведення прямої трансляції щотижневих засідань Національного агентства на його YouTube-каналі (січень – жовтень 2019 року).

Крім того, протягом I півріччя 2019 року здійснювався випуск англomовного дайджесту «НАСР-Weekly». Тиждень безпосередньо інформував міжнародні організації, посольства та іноземні ЗМІ про головні результати роботи, заходи і події Національного агентства та перебіг антикорупційної реформи.

### **8.7. Проведення просвітницьких кампаній та вжиття інших заходів, спрямованих на формування у свідомості громадян негативного ставлення до корупції**

Проведення просвітницьких кампаній та антикорупційного навчання забезпечує формування у свідомості громадян негативного ставлення до корупції, адже їх ефективне проведення поєднує пропаганду правомірної поведінки, виховання правосвідомості та усвідомлення персональної відповідальності.

У 2019 році Національним агентством було проведено роботу з роз'яснення основних положень антикорупційного законодавства, у тому числі шляхом проведення тренінгів для уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції.

Так, рішенням Національного агентства від 24 травня 2019 року № 1459 «Деякі питання проведення тренінгів для уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції державних органів у II півріччі 2019 року» було затверджено Орієнтовний план-графік проведення тренінгів для уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції державних органів у II півріччі 2019 року та Концепцію організації та проведення Національним агентством тренінгів для уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції державних органів у II півріччі 2019 року.

01 жовтня 2019 року між Національним агентством та Українською школою урядування було підписано договір про співпрацю у сфері організації професійного навчання та забезпечення умов для підвищення рівня професійної компетентності працівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань, пов'язаних із запобіганням корупції.

Відповідно до Орієнтовного плану-графіка та в рамках реалізації договору про співпрацю Національне агентство спільно з Українською школою урядування провели 12 тренінгів для уповноважених підрозділів (осіб) з питань

запобігання та виявлення корупції центральних органів виконавчої влади, їх територіальних управлінь, інших державних органів, обласних державних адміністрацій та обласних рад (6 тренінгів на тему: «Правові аспекти організації роботи із запобігання та виявлення корупції – практика застосування» та 6 тренінгів на тему: «Фінансовий контроль – проблемні аспекти»), учасниками яких стали 1 083 особи.

Навчання проводились з метою надання практичних рекомендацій, роз'яснень щодо основних засад здійснення антикорупційної діяльності та формування однакового підходу до розуміння та застосування норм антикорупційного законодавства.

Окрім цього, за ініціативою органів державної влади, Національним агентством було проведено 16 навчальних заходів для осіб, уповноважених на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб, учасниками яких стали понад 680 осіб.

Також у 2019 році на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 року № 681-р «Про затвердження плану заходів з проведення у 2019 році Всеукраїнського тижня права» та п. 3 Плану заходів з участі Національного агентства у проведенні у 2019 році Всеукраїнського тижня права працівниками апарату Національного агентства було проведено відкриту лекцію для студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка та «день відкритих дверей» для дітей шкільного віку.

## **ІХ. ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ІНШИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ**

### **9.1. Співпраця Національного агентства з іншими спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції**

У звітному періоді співпраця Національного агентства з Національною поліцією та Національним антикорупційним бюро України полягала передусім у реалізації вимог ч. 3 ст. 12 Закону України «Про запобігання корупції», згідно з якими у разі виявлення ознак корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, щодо якого Національне агентство не уповноважене складати протоколи, Національне агентство повинне затвердити обґрунтований висновок та надіслати його іншим спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції.

Так, за результатами проведеного контролю щодо своєчасності подання декларацій у 2019 році Національним агентством було підготовлено 269 обґрунтованих висновків про виявлення ознак кримінального правопорушення у діях суб'єктів декларування за статтею 366-1 КК України, які було скеровано за підслідністю для організації досудового розслідування до:

- Національного антикорупційного бюро України – 9 обґрунтованих висновки;
- органів прокуратури – 98 обґрунтованих висновків;
- Національної поліції України та її підпорядкованих органів – 162 обґрунтованих висновки.

Крім того, за порушення вимог Закону «Про запобігання корупції» до Національної поліції України було направлено матеріали щодо 5,4 тисяч суб'єктів декларування.

За результатами проведених повних перевірок декларацій у 2019 році щодо 108 суб'єктів декларування було затверджено 140 обґрунтованих висновків про виявлення ознак кримінальних правопорушень, які відповідно до рішень Національного агентства були направлені до спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції, зокрема до:

- Національного антикорупційного бюро України – 96 обґрунтованих висновків;
- органів Національної поліції України – 43 обґрунтованих висновки;
- Державного бюро розслідувань – 1 обґрунтований висновок.

Крім того, у 2019 році Національне агентство направило до Національної поліції України 36 матеріалів щодо виявлення ознак кримінальних правопорушень, передбачених статтями 159-1 та 367 КК України. За наявною у Національного агентства інформацією Національною поліцією України відкриті кримінальні провадження на підставі 8 таких матеріалів.

## **9.2. Співпраця Національного агентства з Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України та іншими заінтересованими сторонами з питань формування антикорупційної політики**

Співпраця Національного агентства з Верховною Радою України відбувалася, передусім в контексті законотворчої діяльності останнього.

Протягом 2019 року Національне агентство здійснювало моніторинг законопроектів, які знаходилися на розгляді Верховної Ради України та стосувалися компетенції Національного агентства, у тому числі на предмет наявності в їхніх положеннях корупціогенних факторів.

Загалом за минулий рік Національне агентство схвалило 15 висновків стосовно таких законопроектів.

Співпраця Національного агентства з Кабінетом Міністрів України та іншими заінтересованими сторонами з питань формування антикорупційної політики відбувалася передусім через:

- виконання Національним агентством актів Кабінету Міністрів України;
- перманентну участь Національного агентства у підготовці та опрацюванні актів Кабінету Міністрів України (передусім в межах погоджувальних процедур);
- сукупність правовідносин, обумовлених потребою реєстрації нормативно-правових актів Національного агентства Міністерством юстиції України;
- законопроектну діяльність Національного агентства та Кабінету Міністрів України;
- процедури, пов'язані із розробкою та погодженням антикорупційних програм Секретаріату Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади;
- підготовку та подання Національним агентством в установленому законом порядку до Кабінету Міністрів України проекту національної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики.

Наприклад, у березні 2019 року Національне агентство підготувало та схвалило проект Національної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики у 2018 році (рішення від 29 березня 2019 року № 885), який відповідно до вимог ч. 1 ст. 20 Закону України «Про запобігання корупції» було подано на розгляд Кабінету Міністрів України, а у травні – внесло на розгляд Кабінету Міністрів України проект Закону України «Про захист викривачів корупції».

## **9.3. Співпраця Національного агентства з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування**

Співпраця Національного агентства з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування полягала передусім у:

- координації та наданні методичної допомоги щодо виявлення державними органами, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування корупціогенних ризиків у своїй діяльності та реалізації ними

заходів щодо їх усунення (у тому числі підготовки та виконання антикорупційних програм);

- погодженні Національним агентством антикорупційних програм державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування;

- координації та методичному забезпеченні діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

- розробці та поширенні серед державних органів та органів місцевого самоврядування методичних рекомендацій і навчальних матеріалів щодо дотримання суб'єктами декларування вимог законодавства у сфері фінансового контролю, а також проведенні консультаційної роботи з цих питань;

- розробці та поширенні серед державних органів та органів місцевого самоврядування методичних рекомендацій і навчальних матеріалів з питань захисту викривачів, а також проведенні консультаційної роботи щодо захисту цих осіб;

- наданні роз'яснень, методичної та консультаційної допомоги з питань застосування актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб, застосування інших положень Закону України «Про запобігання корупції»;

- обміні інформацією, необхідною для аналізу основних результатів їхньої діяльності з метою визначення стану запобігання та протидії корупції в Україні (в тому числі під час підготовки Національної доповіді);

- організації підвищення кваліфікації з питань, пов'язаних із запобіганням корупції, працівників державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, посадових осіб місцевого самоврядування.

Так, у 2019 році Національним агентством було надано 457 консультацій щодо окремих питань застосування антикорупційного законодавства у діяльності уповноважених підрозділів державних органів, органів місцевого самоврядування.

Протягом звітного періоду Національне агентство провело значну кількість навчальних заходів для працівників різних державних органів. Наприклад, 31 січня 2019 року для працівників Державного бюро розслідувань було проведено тренінг на тему: «Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів».

У 2019 році Національне агентство неодноразово проводило спільні брифінги та прес-конференції з Національною радою з питань телебачення і радіомовлення та Центральною виборчою комісією, а також брало участь у засіданнях Національної ради з питань телебачення і радіомовлення щодо запобігання непрозору фінансуванню політичних партій у період виборчих кампаній.

Розгорнуту інформацію про зміст та обсяги такої співпраці можна отримати з відповідних підрозділів розділів I – VIII цього Звіту.



#### **9.4. Співпраця Національного агентства з бізнес-омбудсменом, приватним сектором, бізнес-асоціаціями, іншими об'єднаннями з питань запобігання корупції у приватному секторі**

В межах цього виду співпраці Національним агентством протягом 2019 року надавалися переважно роз'яснення представникам приватного сектору щодо правил, вимог та обмежень, встановлених антикорупційним законодавством.

Зокрема, у звітному періоді було проведено тренінг на тему: «Реалізація антикорупційних заходів та забезпечення проведення регулярної оцінки корупційних ризиків в діяльності юридичної особи» для співробітників ТОВ «Санофі-Авентіс».

У цілому ж за цим напрямком співпраця Національного агентства була не дуже активною, що було обумовлено зосередженням основних зусиль на інших сферах відповідальності агентства.

## **Х. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА МІЖНАРОДНА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА**

### **10.1. Загальний контекст та основні здобутки Національного агентства у питаннях міжнародного співробітництва та міжнародної технічної допомоги**

Національне агентство забезпечило участь Глави делегації України для участі в роботі Групи держав Ради Європи проти корупції (GRECO) у 82-му (18 – 22 березня 2019 року), 83-му (17 – 21 червня 2019 року) і 84-му (2 – 6 грудня 2019 року) пленарних засіданнях GRECO.

У рамках підготовки до оцінювання виконання Україною рекомендацій, наданих за результатами четвертого раунду оцінювання GRECO на тему «Запобігання корупції серед парламентарів, суддів та прокурорів» (оціночний звіт GRECO затверджено на 76-му пленарному засіданні GRECO 19 – 23 червня 2017 року), Національне агентство забезпечило формування та направлення до Секретаріату GRECO відповідного звіту про стан виконання цих рекомендацій. Для участі у 84-му пленарному засіданні GRECO (02 – 06 грудня 2019 року) Національне агентство забезпечило відрядження разом із Главою делегації України для участі в роботі GRECO представників державних органів (експертів) з метою представлення та відстоювання досягнутих результатів у виконанні вищенаведених рекомендацій. Делегації України вдалося узгодити підвищення оцінок під час попередніх консультацій і відповідно під час першого читання на пленарному засіданні, в результаті чого було збільшено кількість виконаних рекомендацій з трьох до п'яти, тим самим уникнувши ризику застосування до України правила 32 Правил процедури GRECO.

06 грудня 2019 року під час 84-го пленарного засідання GRECO звіт-оцінку відповідності виконання Україною рекомендацій GRECO, наданих за результатами 4-го раунду оцінювання, ухвалено із загальним висновком, викладеним в пункті 189 звіту-оцінки, що рівень виконання рекомендацій не є *“загалом незадовільним” в розумінні п. 8.3 правила 31 Правил процедури GRECO. Главі делегації України подати додаткову інформацію стосовно виконання рекомендацій i-x, xii-xv, xvii-xix, xxii-xxx до 30 червня 2021 року”*.

### **10.2. Співпраця Національного агентства з компетентними органами інших держав**

Протягом 2019 року Національне агентство направило 12 запитів до органів іноземних держав (Об'єднаних Арабських Еміратів, Держави Ізраїль, Литовської Республіки, Німеччини, Австрійської Республіки, Республіки Польща, Швейцарії) про надання інформації з метою з'ясування достовірності задекларованих відомостей та перевірки на наявність ознак незаконного збагачення у деклараціях осіб, уповноважених на виконання функцій держави

або місцевого самоврядування. Станом на 31 грудня 2019 року було отримано відповіді лише на три запити.

Протягом 2019 року міжнародні угоди міжвідомчого характеру Національне агентство не укладало. Станом на кінець 2019 року так і залишалися проектами меморандуми про порозуміння і співпрацю між Національним агентством і Центральним антикорупційним бюро Республіки Польща (Centralne Biuro Antykorupcyjne, CBA), Національним агентством з питань доброчесності Румунії (Agenția Națională de Integritate, ANI), Антикорупційним агентством Республіки Сербія (Agenciji za borbu protiv korupcije), Антикорупційною службою при Державному комітеті національної безпеки при Уряді Республіки Киргизстан (Улуттук коопсуздук боюнча мамлекеттик комитетинин жемкорлукка каршы кызматы Кыргызстандын Коопсуздук), Управлінням з протидії корупції та організованій злочинності Республіки Хорватія (Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, USKOK), Центральною службою запобігання корупції Французької Республіки (L'Agence française anticorruption, AFA).

Крім того Національне агентство взяло участь в опрацюванні та наданні пропозицій до низки проектів угод про співробітництво у сфері боротьби зі злочинністю між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Сербія, Урядом Держави Кувейт, Урядом Федеративної Республіки Бразилія, Урядом Словацької Республіки, Урядом Республіки Хорватія, Урядом Республіки Польща, Урядом Республіки Ірак, ініційованих Національною поліцією України, та проекту Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Італійської Республіки про співробітництво у правоохоронній сфері, запропонованої італійською стороною.

Суть пропозицій до зазначених угод полягає в розширенні сфери співробітництва між державами, доповнивши її такими напрямками як запобігання та боротьба з корупцією.

Підписання таких проектів угод надало б Національному агентству правовий інструмент та механізм обміну, зокрема, необхідною в рамках здійснення повної перевірки декларацій інформацією з компетентними органами цих держав.

### **10.3. Співпраця Національного агентства з іншими міжнародними та іноземними організаціями (у тому числі неурядовими)**

Національне агентство сформувало та забезпечило участь делегації України у 8-й сесії Конференції держав-учасниць Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції, що відбулася 16–20 грудня 2019 року в м. Абу-Дабі (Об'єднані Арабські Емірати).

Протягом 2019 року Національне агентство забезпечило участь представників України у:

- 13-му засіданні міжурядової робочої групи відкритого складу з питань повернення активів Конференції держав-учасниць Конвенції, що відбулося 29–30 травня 2019 року у м. Відень;

- 8-й міжурядовій зустрічі експертів відкритого складу з питань міжнародного співробітництва Конференції держав-учасниць Конвенції, що відбулася 31 травня 2019 року у м. Відень;

- 10-й сесії робочої групи з питань огляду виконання положень Конвенції Конференції держав-учасниць Конвенції, що відбулася 27–29 травня 2019 року у м. Відень;

- 10-му засіданні міжурядової робочої групи відкритого складу з питань запобігання корупції Конференції держав-учасниць Конвенції, що відбулося 04–06 вересня 2019 року у м. Відень;

- поновленій 10-й сесії робочої групи з питань огляду виконання положень Конвенції Конференції держав-учасниць Конвенції, що відбулася 02–04 вересня 2019 року у м. Відень.

Також Національне агентство забезпечило підготовку та представлення українською делегацією під час 20-го пленарного засідання Антикорупційної мережі ОЕСР, що проходило протягом 20–22 березня 2019 року в м. Париж в рамках Глобального форуму ОЕСР з питань доброчесності та боротьби проти корупції, другого проміжного звіту України про досягнутий прогрес у виконанні рекомендацій, наданих Україні у звіті Антикорупційної мережі ОЕСР за результатами четвертого раунду включно з рекомендаціями щодо запобігання та боротьби проти корупції на державних підприємствах.

Протягом 2019 року представники Національного агентства брали участь й у інших заходах міжнародного характеру.

Так, Національне агентство забезпечило участь представників Національного агентства з питань запобігання корупції і Національного антикорупційного бюро України в засіданні Панелі ініціативи ЄС “Східне партнерство” з питань верховенства права (далі – СхП), що відбулося 30 квітня 2019 року в м. Брюссель (Королівство Бельгія). Під час заходу представник Національного агентства виступив з презентацією щодо особливостей системи електронного декларування в Україні, зокрема стосовно суб’єктів декларування, інформації, що підлягає декларуванню, зберігання декларацій, їх оприлюднення, порядку перевірки, що дозволило донести до представників Європейської Комісії (далі – ЄК), Європейської служби зовнішньої діяльності, держав-членів ЄС та країн-учасниць СхП, а також неурядового сектору, розгорнуту інформацію щодо прогресу та досвіду України у впровадженні системи електронного декларування доходів та витрат, моніторингу та перевірки електронних декларацій, а також відповідності за порушення суб’єктами декларування вимог українського законодавства у цій сфері. Окремий акцент було зроблено на виконанні рекомендацій ЄК щодо подальшого виконання Україною критеріїв візової лібералізації відповідно до Першої та Другої доповідей ЄК в рамках запобіжного механізму стосовно України.

14–15 травня 2019 року представник Національного агентства взяв участь у Регіональному форумі з питань інновацій в антикорупційній сфері, що відбувся в м. Ташкент. Під час цього форуму було представлено українську модель електронного декларування.

Забезпечено участь представника Національного агентства у складі української делегації у п'ятому засіданні Комітету асоціації між Україною та ЄС, який було проведено 05 листопада 2019 року в м. Брюссель (Королівство Бельгія).

11–15 листопада 2019 року представник Національного агентства взяв участь в навчальному курсі в рамках Ініціативи НАТО з розбудови доброчесності, що пройшов в школі НАТО в м. Обераммергау. Курс стосувався питань, зокрема, удосконалення механізмів запобігання корупційним ризикам в управлінській діяльності.

02–06 грудня 2019 року представник Національного агентства взяв участь в навчальному курсі з питань доброчесності, прозорості та підзвітності в контексті управління людськими ресурсами, що пройшов на базі Регіонального Департаменту навчання менеджменту оборонними ресурсами (DRESMARA) у м. Брасов.

Працівники Національного агентства взяли участь у навчальному курсі «Доброчесність державних службовців» в рамках програми MATRA Верховенство права, що відбувся 12–23 березня 2019 року у м. Гаага та 11 – 13 грудня 2019 року у м. Скоп'є.

Також 05–14 жовтня 2019 року працівники Національного агентства в рамках програми MATRA «Належне врядування та доброчесність у публічному секторі в Україні» ознайомились з практичним досвідом впровадження політики доброчесності на державній службі Королівства Нідерландів.

#### **10.4. Проекти міжнародної технічної допомоги, у яких Національне агентство було бенефіціаром**

Протягом 2019 року, як і протягом 2018 року, співпраця Національного агентства з проектами міжнародної технічної допомоги не була активною. Національне агентство продовжувало співпрацю з Європейською антикорупційною ініціативою. Водночас, через запламований імідж Національного агентства співпраця з проектами технічної допомоги, які фінансуються Агентством США з міжнародного розвитку, була припинена.

## **XI. ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА**

### **11.1. Стан виконання Стратегії розвитку Національного агентства на відповідний період**

22 червня 2017 року було затверджено Стратегію розвитку Національного агентства на 2017–2020 роки та плани з її реалізації.

Наведемо інформацію про визначені Стратегією розвитку Національного агентства на 2017–2020 роки основні напрямки, очікувані результати на кінець дії стратегії, а також узагальнену інформацію про діяльність Національного агентства у 2019 році, спрямовану на досягнення цих результатів.

#### **Напрямок 1. «Запобігання політичній корупції».**

**Мета** – політичні партії та кандидати на виборах дотримуються законодавчих вимог щодо фінансування політичних партій та фінансової звітності.

#### **Очікувані результати:**

*«1. Політичні партії та кандидати на виборах, а також громадськість та юридичні особи обізнані з принципами і законодавчими вимогами щодо фінансування політичних партій».*

З метою досягнення цього результату у 2019 році Національне агентство:

- провело 6 круглих столів та 3 тематичні зустрічі з представниками громадських організацій, міжнародних організацій, представниками державних органів влади та представниками ЗМІ для обговорення актуальних проблем в сфері запобігання політичній корупції;

- постійно проводило інформаційно-роз'яснювальні заходи щодо питань запобігання політичній корупції згідно із планами Національного агентства;

- розміщувало на офіційному веб-сайті Національного агентства та сторінках у соціальних мережах анімаційні ролики.

*«2. Політичні партії та кандидати на виборах подають вчасно якісні фінансові звіти в електронній формі; Національне агентство проводить перевірку таких звітів, застосовує справедливі санкції за порушення та забезпечує доступність звітів для громадськості».*

З метою досягнення цього результату у 2019 році Національне агентство:

- оприлюднювало звіти політичних партій на офіційному веб-сайті Національного агентства (1 328 звітів політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру);

- здійснило аналіз 1 085 звітів політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру та 88 звітів про формування виборчого фонду кандидатів на пост Президента України.

- затвердило 813 висновків, за результатами аналізу звітів політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру та 88 результатів аналізу фінансових звітів, поданих розпорядниками коштів

накопичувальних рахунків виборчих фондів кандидатів на пост Президента України.

Водночас, електронна платформа для подання фінансових звітів політичними партіями та кандидатами створена не була.

*3. Імплементацию законодавства стосовно фінансування політичних партій оцінено, пропозиції щодо змін з метою усунення законодавчих прогалин сформульовано.*

З метою досягнення цього результату у 2019 році Національне агентство продовжувало роботу над розробкою законопроектів, спрямованих на врегулювання проблемних питань в частині фінансування політичних партій, однак більшість їх положень втратили актуальність у зв'язку з прийняттям наприкінці 2019 року закону, яким було врегульовано значну частину проблем у цій сфері.

**Напрямок II. «Фінансовий контроль та моніторинг способу життя публічних службовців».**

**Мета** – ефективно впроваджено вимоги фінансового контролю, що сприяє запобіганню та виявленню випадків незаконного збагачення і конфліктів інтересів публічних службовців.

**Очікувані результати:**

*1. Електронний реєстр декларацій містить обов'язкові, визначені Законом України «Про запобігання корупції», дані, функціонує без збоїв та легкодоступний для суспільства та антикорупційних органів.*

З метою досягнення цього результату у 2019 році Національне агентство:

- затвердило ІТ стратегію Національного агентства з питань запобігання корупції на 2019 – 2020 роки та План дій у сфері ІТ;

- завершило побудову відомчого центру обробки даних, який розміщується у приміщенні Національного агентства (проведено доопрацювання техніко-економічного обґрунтування модернізації ІТС Реєстр, та проведено модернізацію програмного забезпечення ІТС Реєстр, а також проведено закупівлю частини обладнання).

Водночас протягом звітного періоду не проводилось опитування користувачів на предмет необхідності адаптації формату поширення даних.

*2. Ефективно проводиться перевірка електронних декларацій та моніторинг способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.*

З метою досягнення цього результату у 2019 році Національне агентство:

- рішенням від 21 грудня 2018 року № 3207 затвердило Правила логічного та арифметичного контролю декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, автоматизованої перевірки цих декларацій та їхніх вагових коефіцієнтів;

- затвердило Порядок доступу Національного антикорупційного бюро України до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

- забезпечено автоматизований обмін інформацією з 16 державними реєстрами та інформаційними базами даних інших державних органів;

- прийняло в постійну (промислову) експлуатацію інформаційно-телекомунікаційну систему проведення логічного і арифметичного контролю декларацій (ІТС ЛАК автоматично визначила понад 319 тис декларацій, які підлягають контролю відповідності відомостей декларації відомостям реєстрів та баз даних). Для проведення такого контролю ІТС ЛАК в автоматизованому режимі направила близько 16 млн 030 тис. запитів до реєстрів та баз даних інших державних органів;

- опрацювало 9 110 запитів на проведення спеціальних перевірок щодо наявності у Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, відомостей про кандидата, а також щодо достовірності відомостей, зазначених особою у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

- провело 46 перевірок відомостей, зазначених у декларації кандидата на пост Президента України, за рік, що передує початку виборчого процесу.

*3. Законодавство створює ефективну основу для оприлюднення та перевірки декларацій, а також проведення моніторингу способу життя.*

Порядок моніторингу способу життя у звітному році визначений не був. Виконання зазначених заходів було перенесено на 2020 рік.

*4. Підвищено обізнаність про права та обов'язки суб'єктів декларування.*

З метою досягнення цього результату у 2019 році Національне агентство:

- здійснювало підготовку роз'яснень, які опубліковувались на офіційному веб-сайті Національного агентства та на сторінці у мережі Facebook;

- для допомоги суб'єктам декларування провело інформаційно-роз'яснювальну кампанію до чергового етапу декларування, що тривала з 01 січня до 01 квітня 2019 року;

- створило тест для суб'єктів декларування «Дізнайся, який ти декларант» для популяризації навчальних матеріалів про декларування;

- забезпечило функціонування «гарячих телефонних ліній» та технічної підтримки засобами електронної пошти для надання консультацій суб'єктам декларування;

- провело 14 тренінгів для уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції органів державної влади, працівників державних органів та органів місцевого самоврядування (взяли участь понад 860 осіб).

### **Напрямок III. «Антикорупційна політика»**

**Мета** – систематичний перегляд національної антикорупційної політики та стратегії. Надано сприяння, забезпечено моніторинг та звітування щодо їх реалізації щоб як законодавство, так і практика давали корупційним викликам адекватну відповідь.

#### **Очікувані результати:**

*1. Національне агентство розробило нову національну антикорупційну стратегію на 2018–2020 рр. та державну програму з її реалізації відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та регулярно надає антикорупційним органам і заінтересованим особам оцінку та рекомендації щодо її реалізації та відповідних результатів.*

У 2019 році робота з розробки нової Антикорупційної стратегії не велася.



У зв'язку з відсутністю фінансування дослідження з питань вивчення ситуації щодо корупції в Україні не проводилось.

*2. Розбудовано професійні компетенції та вдосконалено юридичні знання працівників уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції державних органів та органів місцевого самоврядування з питань запобігання корупції.*

У зв'язку з відсутністю фінансування не було проведено тендери для забезпечення навчальних (тренінгових) аудиторій технічним оснащенням та проведення виїзних навчань.

Для уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції проводились тренінги з питань електронного декларування та щодо запобігання та виявлення корупції (організація роботи уповноважених підрозділів, проведення спеціальних перевірок, гарантії захисту викривачів).

У 2019 році було розроблено тести для перевірки рівня засвоєння знань отриманих під час навчання та навичок застосування антикорупційного законодавства.

Розробка електронної системи оцінки рівня знань була перенесена на 2020 рік.

*3. Відповідні проекти нормативно-правових актів проходять антикорупційну експертизу для виявлення корупціогених факторів відповідно до закону.*

Станом на 31 грудня 2019 року розроблено Методичні рекомендації щодо проведення Національним агентством антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів.

Антикорупційна експертиза нормативно-правових актів майже не проводилась (два висновки, підготовлені за результатами антикорупційної експертизи, не були затверджені рішенням Національного агентства).

*4. Заінтересовані сторони обізнані з роботою Національного агентства, антикорупційними принципами і вимогами, а також мають рівний доступ до доречної та вчасної інформації у сфері компетенції Національного агентства.*

З метою досягнення цього результату у 2019 році Національне агентство:

- розмістило 448 інформаційних матеріалів на своєму веб-сайті у розділі «Новини»;

- проводило прес-конференції, брифінги керівництва Національного агентства, інтерв'ю. Ними надавались коментарі ЗМІ із суспільно важливих питань за відповідними напрямками діяльності;

- проводило безкоштовний навчальний онлайн-курс «Конфлікт інтересів: треба знати!»;

- запустило в експлуатацію новий офіційний веб-сайт Національного агентства.

У зв'язку з достроковим припиненням повноважень членів Громадської ради при Національному агентстві її представники не залучались до роботи Національного агентства.

#### **Напрямок IV. «Моніторинг дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інші антикорупційні обмеження стосовно запобігання корупції».**

**Мета** – публічні службовці дотримуються правил щодо запобігання і врегулювання конфлікту інтересів та інших антикорупційних обмежень і вимог. Національне агентство ефективно виявляє та реагує на випадки їх недотримання.

##### ***Очікувані результати:***

*1. Впроваджено дієву систему запобігання, виявлення та реагування на випадки конфлікту інтересів та порушень інших антикорупційних обмежень і вимог.*

З метою досягнення цього результату у 2019 році Національне агентство:

- на постійній основі проводило моніторинг практичного застосування законодавства щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а також контроль за дотриманням обмежень щодо запобігання корупції;

- забезпечувало супроводження / публічну підтримку змін до деяких законодавчих актів в частині удосконалення механізмів запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;

*2. Публічні службовці та заінтересовані особи обізнані з правилами щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, іншими антикорупційними обмеженнями і вимогами.*

З метою підвищення рівня стандартів доброчесності у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб представниками Національного агентства у 2019 році було проведено 7 тренінгових кампаній.

Крім того, проводились безкоштовні навчальні онлайн-курси «Конфлікт інтересів: треба знати!» та «Конфлікт інтересів: треба знати! Від теорії до практики».

#### **Напрямок V. «Організація роботи із запобігання і виявлення корупції».**

**Мета** – дієва система, що дозволяє запобігати та виявляти корупцію в публічному та приватному секторах, захищати викривачів.

##### ***Очікувані результати:***

*1. В органах влади запроваджено антикорупційні програми, які розробляються на основі оцінки корупційних ризиків у їх діяльності, та містять заходи з усунення корупційних ризиків, причини і умови, що сприяють їх виникненню. Проводиться моніторинг виконання антикорупційних програм органів влади, надаються пропозиції щодо їх удосконалення.*

З метою досягнення цього результату у 2019 році Національне агентство:

- прийняло рішення про погодження 88 антикорупційних програм;
- провело аналіз виконання антикорупційних програм органів у 2018 році, результати якого було розміщені на офіційному веб-сайті Національного агентства;

- надало 457 консультацій з метою координації діяльності уповноважених підрозділів чи посадових осіб;

- провело 6 тренінгів на тему «Запобігання та виявлення корупції – практика застосування», учасниками яких стало 626 уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції органів державної влади, а також тренінг на тему: «Реалізація антикорупційних заходів та забезпечення проведення регулярної оцінки корупційних ризиків в діяльності юридичної особи» для співробітників ТОВ «Санофі-Авентіс».

*2. Для викривачів створено дієву систему захисту.*

У 2019 році Національне агентство розробило проект Закону України «Про захист викривачів корупції», однак він втратив свою актуальність з огляду на прийняття Парламентом закону, що врегульовує аналогічні питання;

Протягом звітного періоду здійснювались заходи щодо приведення у відповідність до законодавства Порядку обробки повідомлень про корупцію.

Крім того, Національне агентство розробило роз'яснення та інфографіки (буклет) «Від повідомлення про корупцію – до винагороди: як працює механізм для викривачів», які були розміщені на офіційному веб-сайті Національного агентства.

На веб-сайті Національного агентства було оновлено розділ «Викривачі корупції».

*3. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, ведеться Національним агентством, містить надійні та оновлені дані.*

На початку 2019 року Національне агентство забезпечило створення інформаційно-телекомунікаційної системи «Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення», який розпочав свою повноцінну роботу 04 лютого 2019 року (з початку роботи фізичними/юридичними особами самостійно сформовано та отримано понад 70 тис. довідок з реєстру).

## **Напрямок VI. «Допоміжні функції».**

**Мета** – професійна та стала інституція з розвиненим потенціалом та компетенціями персоналу.

### ***Очікувані результати:***

*1. Національне агентство має ефективну організаційну структуру з необхідними людськими, технічними, матеріальним, фінансовими та юридичними ресурсами для реалізації своїх повноважень.*

З метою досягнення цього результату у 2019 році Національне агентство:

- забезпечило збільшення граничної чисельності працівників Національного агентства на 97 осіб (наразі становить 408 осіб);

- визначило індивідуальні програми підвищення рівня професійної компетентності державних службовців для всіх працівників Національного агентства;

- провело оцінювання державних службовців апарату Національного агентства з питань запобігання корупції, які займають посади державної служби категорії «Б» і «В»;

- затвердило ІТ стратегію Національного агентства на 2019 – 2020 роки та План дій у сфері ІТ;
- забезпечило проведення постійного моніторингу роботи ІТС Реєстр та ІТС ЄДРО.
- забезпечило функціонування у Національному агентстві Служби захисту інформації.

Станом на 31 грудня 2019 року територіальні органи Національного агентства створено не було.

## **11.2. Розвиток ІТ-інфраструктури Національного агентства та забезпечення ведення й адміністрування відповідних реєстрів**

Протягом звітного періоду Національне агентство забезпечило нормальне функціонування інформаційно-телекомунікаційної системи Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – ІТС Реєстр).

У 2019 році було проведено четвертий етап електронного декларування в Україні. Загалом з початку роботи Реєстру (1 вересня 2016 року) відбулось чотири етапи електронного декларування в Україні. Станом на 31.12.2019 в Реєстрі зареєстровано понад 1 млн. 327 тис. суб'єктів декларування, до нього подано більше 4 млн. 210 тис. електронних документів (в тому числі: близько 3 млн. 568 тис. електронних декларацій, понад 433 тис. виправлених електронних декларацій та більше 209 тис. повідомлень про суттєві зміни у майновому стані).

У звітному періоді було забезпечено доопрацювання техніко-економічного обґрунтування модернізації ІТС Реєстр, розроблено технічні вимоги до модернізації, проведено процедуру торгів, визначено переможця (ДП «УСС»), з яким було укладено договір від 24.06.2019 № 39/19. Проведено модернізацію програмного забезпечення ІТС Реєстр з розширенням його функціональних можливостей.

Для функціонування ІТС Реєстр із модернізованим програмним забезпеченням проведено закупівлю частини окремого обладнання. Після закупівлі всього необхідного обладнання, його встановлення та налаштування у центрі обробки даних Національного агентства, розгортання на ньому модернізованого програмного забезпечення Реєстру, побудови комплексної системи захисту інформації, проведення державної експертизи та отримання атестата відповідності стане можливим введення в постійну (промислову) експлуатацію ІТС Реєстр із модернізованим програмним забезпеченням.

Для впровадження ефективного механізму здійснення фінансового контролю поданих до ІТС Реєстр електронних декларацій, Національне агентство прийняло в постійну (промислову) експлуатацію інформаційно-телекомунікаційну систему проведення логічного і арифметичного контролю декларацій (далі – ІТС ЛАК), розроблену за підтримки Програми розвитку ООН в Україні та Антикорупційної ініціативи ЄС в Україні.

Робота ІТС ЛАК передбачає автоматизований обмін інформацією з 16 державними реєстрами та інформаційними базами даних інших державних органів, зокрема Міністерства юстиції України, Державної фіскальної служби, Держгеокадастру, Пенсійного фонду України, Міністерства внутрішніх справ, Держприкордонслужби, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Державної служби морського та річкового транспорту України та Державіаслужби.

У звітному періоді Національне агентство провело роботу із узгодження структури та форматів автоматизованого обміну інформацією та уклало протоколи автоматизованого обміну з 13 реєстрами та базами даних цих державних органів, забезпечило побудову захищених каналів зв'язку та впровадило такий обмін.

На початку 2019 року Національне агентство розпочало застосовувати логічний та арифметичний контроль у зв'язку із забезпеченням технічної можливості, використовувати під час проведення логічного та арифметичного контролю декларацій, поданих суб'єктами декларування, відомості з реєстрів, баз даних та інших інформаційно-телекомунікаційних систем державних органів та органів місцевого самоврядування, використовуючи наявний автоматизований доступ.

31 жовтня 2019 року Національне агентство уклало протоколи автоматизованого обміну ще з трьома реєстрами Міністерства юстиції України (Єдиним реєстром довіреностей, Спадковим реєстром та Державним реєстром актів цивільного стану громадян), та впровадило автоматизований обмін із зазначеними реєстрами.

Таким чином, станом на 31 грудня 2019 року було впроваджено обмін інформацією з усіма 16 реєстрами, передбаченими Розпорядженням.

За результатами логічного та арифметичного контролю близько 3 млн. 980 тис. декларацій, поданих до ІТС Реєстр, ІТС ЛАК автоматично визначила понад 319 тис. декларацій, які підлягають контролю відповідності відомостей декларації відомостям реєстрів та баз даних. Для проведення такого контролю ІТС ЛАК в автоматизованому режимі направила близько 16 млн. 030 тис. запитів до реєстрів та баз даних інших державних органів, здійснила обробку отриманої інформації.

Також Національне агентство забезпечило створення інформаційно-телекомунікаційної системи «Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення» (далі – ІТС ЄДРОК), закупівлю необхідного серверного та мережевого обладнання, побудову комплексної системи захисту інформації та отримання Атестату відповідності, узгодження та здійснення передачі відомостей від Міністерства юстиції України до Національного агентства для початку ведення ІТС ЄДРОК.

Рішенням Національного агентства від 1 лютого 2019 року № 367 інформаційно-телекомунікаційну систему «Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення» з 00 год. 00 хв. 4 лютого 2019 року було прийнято в постійну (промислову) експлуатацію.

З початку роботи ІТС ЄДРОК фізичними/юридичними особами самостійно сформовано та отримано понад 70 тис. довідок з реєстру.

Також Національне агентство забезпечує ведення ІТС Реєстр та ІТС ЄДРОК, надання роз'яснень суб'єктам декларування з технічних питань роботи реєстрів, використання кваліфікованого електронного підпису засобами електронної пошти та «гарячих телефонних ліній», підготовку відповідних рекомендацій тощо. Так, протягом 2019 року тільки на електронну поштову скриньку технічної підтримки надійшло понад 195 000 листів, які були оброблені працівниками відповідного Управління та надані відповіді.

З метою реалізації покладених на Національне агентство завдань, у 2019 році було забезпечено отримання уповноваженими особами Національного агентства електронних довірчих послуг (послуги кваліфікованого електронного підпису).

Також протягом 2019 року було забезпечено доступ уповноважених осіб Національного агентства до реєстрів та інформаційних баз даних інших державних органів.

З метою ефективного використання обладнання, на якому розгорнуто інформаційно-телекомунікаційні системи Національного агентства, забезпечення його належного функціонування, забезпечення належних умов для збереження інформації та її відновлення у разі виникнення аварійних ситуацій або збоїв, Національне агентство у 2019 році завершило побудову відомчого центру обробки даних Національного агентства, який розміщується у приміщенні Національного агентства.

Також з метою підвищення ефективності здійснення Національним агентством своїх повноважень було забезпечено розробку техніко-економічного обґрунтування на створення спеціалізованого програмного забезпечення інформаційно-телекомунікаційної системи «Система управління справами» (договір про надання послуг від 11 липня 2019 року № 41/19).

Протягом 2019 року було забезпечено функціонування нового веб-сайту Національного агентства.

Для врегулювання питання забезпечення доступу Національного антикорупційного бюро України до Реєстру, профільним Управлінням було підготовлено Порядок доступу Національного антикорупційного бюро України до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, який було затверджено 1 листопада 2019 року.

### **11.3. Результати діяльності підрозділу внутрішнього контролю та підрозділу з питань запобігання корупції Національного агентства**

У 2019 році у структурі Національного агентства не було *підрозділу внутрішнього контролю*, оскільки протягом більшої частини звітного періоду

цього не вимагав Закон України «Про запобігання корупції», а керівництво не вбачало потреби у його функціонуванні.

Утім, створення саме такого підрозділу вимагали зміни до Закон України «Про запобігання корупції», що набрали чинності 18 жовтня 2019 року. Саме тому одним із перших рішень нового Голови Національного агентства Олександра Новікова після вступу на посаду, було створення відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» у структурі Національного агентства Відділу внутрішнього контролю.

Принагідно зауважимо, що у 2016–2017 роках у Національному агентстві функціонував *Сектор запобігання та виявлення корупції*. З введенням в дію нової структури Національного агентства з 1 березня 2018 року та протягом всього 2019 року в структурі Національного агентства була передбачена посада *Головного спеціаліста із запобігання та виявлення корупції*.

Діяльність Головного спеціаліста із запобігання та виявлення корупції у 2019 році була зосереджена передусім на:

- ідентифікації корупційних ризиків у діяльності Національного агентства;
- підготовці та актуалізації антикорупційної програми Національного агентства;
- забезпеченні реалізації заходів, передбачених антикорупційною програмою Національного агентства, а також вжиття інших заходів, спрямованих на усунення корупційних ризиків у діяльності Національного агентства;
- забезпеченні дотримання працівниками Національного агентства вимог законодавства у сфері фінансового контролю, а також проведенні консультаційної роботи з цих питань;
- наданні роз'яснень, методичної та консультаційної допомоги з питань застосування актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності працівників Національного агентства, застосування інших положень Закону України «Про запобігання корупції»;
- розробці та поширенні методичних рекомендацій і навчальних матеріалів з питань захисту викривачів, а також проведенні консультаційної роботи щодо захисту цих осіб.

## **ХІІ. СТРУКТУРА ТА ПЕРСОНАЛ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА**

### **12.1. Загальна характеристика структури та персоналу Національного агентства**

Однією з умов ефективної роботи Національного агентства є забезпечення належного функціонування його апарату, який згідно з частиною другою ст. 8 Закону України «Про запобігання корупції» здійснює організаційне, інформаційно-довідкове та інше забезпечення його діяльності.

З 01 січня 2019 року граничну чисельність працівників апарату Національного агентства було збільшено до 408 осіб<sup>1</sup>.

Робота з кадрами в Національному агентстві є складовою частиною організації його діяльності щодо формування, підготовки, розстановки та раціонального використання кадрів з метою забезпечення ефективної діяльності кожного працівника, підрозділу та Національного агентства в цілому згідно з покладеними на них завданнями та функціями.

Забезпечення функціональної підтримки роботи Національного агентства відповідно до структури у 2019 році здійснювали:

- Департамент координації антикорупційної політики;
- Департамент організації роботи із запобігання та виявлення корупції;
- Департамент моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції;
- Департамент перевірки декларацій та моніторингу способу життя;
- Департамент з питань запобігання політичній корупції.

Як допоміжні служби в апараті Національного агентства у 2019 році функціонували:

- Управління організаційно-адміністративного забезпечення;
- Управління інформаційно-аналітичних систем та захисту інформації;
- Управління планово-фінансової діяльності, бухгалтерського обліку та звітності;
- Управління документального забезпечення та контролю;
- Управління персоналом;
- Управління правового забезпечення;
- Відділ інформаційної політики та зав'язків із ЗМІ;
- Сектор режимно-секретної роботи;
- Головний спеціаліст із запобігання та виявлення корупції;
- Головний спеціаліст із внутрішнього аудиту.

Окрім того, роботу Голови Національного агентства підтримували радники, які входили до групи радників на правах самостійного відділу.

---

<sup>1</sup> Див. постанову Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2014 року № 85 «Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів» з відповідними змінами.



Структурні підрозділи апарату Національного агентства мали у своєму складі відділи, сектори, утворені за функціональною ознакою.

Персонал Національного агентства характеризується кількістю, структурою, професійною придатністю, компетентністю та іншими характеристиками. Структурна характеристика персоналу визначається якісним складом (наявність конкретних знань і професійних навичок, досвід роботи) і кількісним співвідношенням окремих категорій і груп працівників Національного агентства.

Робота з кадрами в Національному агентстві є складовою частиною організації його діяльності щодо формування, підготовки, розстановки та раціонального використання кадрів з метою забезпечення ефективної діяльності кожного працівника, підрозділу та апарату Національного агентства в цілому згідно з покладеними на них завданнями та функціями.

Станом на 31 грудня 2019 року в Національному агентстві працювало 270 осіб, що становить 87,1% від загальної штатної чисельності.

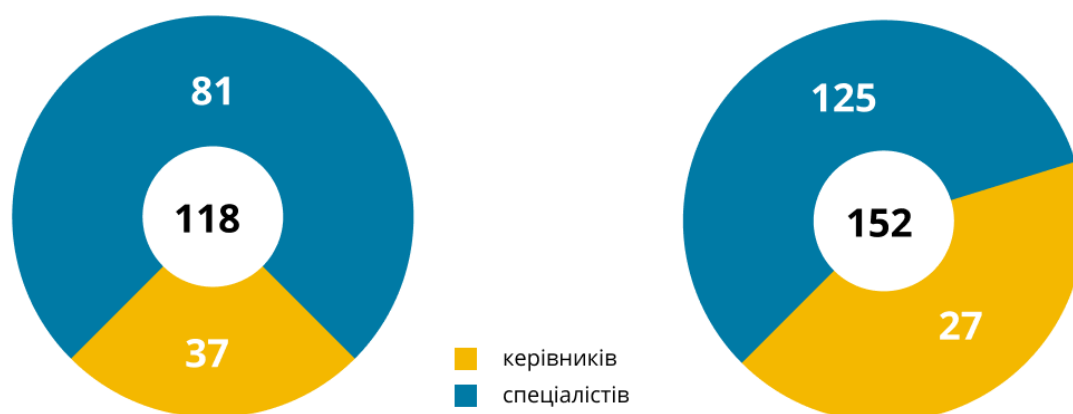
Аналіз складу працівників Національного агентства показує, що 56% (152 особи) становлять жінки, відповідно 44% (118 осіб) – чоловіки.

При цьому переважну більшість керівних посад займають чоловіки: 57% (37 осіб) від облікової чисельності керівних працівників.

#### Кількісний склад працівників Національного агентства

ЧОЛОВІКИ

ЖІНКИ



*Кількісний склад працівників Національного агентства з питань запобігання корупції*

Якісний склад персоналу характеризується віковою структурою та стажем роботи. Колектив Національного агентства у 2019 році складався з досвідчених та досить компетентних працівників.

Ступінь вищої освіти та стаж роботи працівників Національного агентства у 2019 році відповідав визначеним Законом України «Про державну службу», загальним та спеціальним вимогам до професійної компетентності посад державної служби.

Серед працівників апарату мають базову вищу освіту 2 особи. Присвоєно ступінь вищої освіти спеціаліст (магістр) – 268 особам, з яких 75 працівників мають дві вищі освіти, а 5 – три вищі освіти.

З числа працівників Національного агентства у 2019 році науковий ступінь мали 11 осіб (серед них 2 доктори наук). Дві особи мали вчені звання.

За напрямками освіти працівники апарату Національного агентства мають:

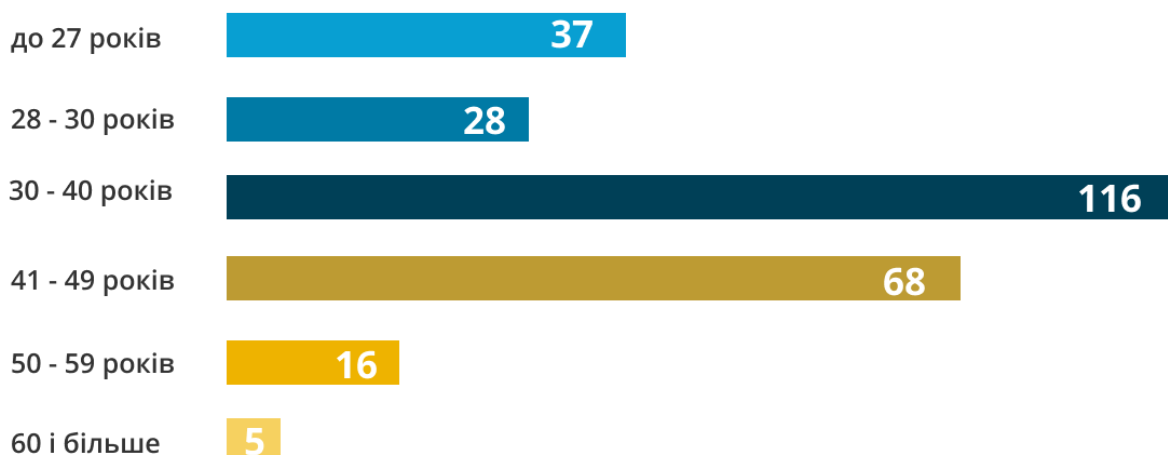
- юридичну освіту – 182 особи;
- економічну освіту – 86 осіб,
- технічну освіту – 24 особи;
- освіту з державного управління – 24 особи
- гуманітарну освіту – 21 особа;
- іншу освіту – 13 осіб.



За віковою структурою переважну кількість працівників Національного агентства складають особи віком від 30 до 40 років. Найменше працівників у віковій категорії більше 60 років.

Віковий склад працівників: до 27 років – 37 працівників, від 28 до 30 років – 28 працівників, від 30 до 40 років – 116 працівників, від 40 до 50 років – 68 працівників, від 50 до 60 років – 16 працівників, від 60 років – 5 працівників.

### Віковий склад працівників Національного агентства



*Кількісний склад працівників Національного агентства з питань запобігання корупції (за віком)*

Профільні департаменти станом на кінець 2019 року були укомплектовані працівниками в таких обсягах:

- Департамент координації антикорупційної політики – 100%
- Департамент організації роботи із запобігання та виявлення корупції – 85 %;
- Департамент моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції – 96%;
- Департамент перевірки декларацій та моніторингу способу життя – 91%;
- Департамент з питань запобігання політичній корупції – 76%.

Стабільність та збереження персоналу є важливою складовою для Національного агентства. Одним із найпоказовіших критеріїв у цій роботі є показник рівня плинності кадрів.

Так, протягом 2019 року до Національного агентства призначено 40 осіб, з них за результатами конкурсного відбору – 28, за переведенням з інших державних органів – 10, за строковим трудовим договором – 2.

Звільнилося 50 працівників, з них за переведенням – 12; за власним бажанням – 9; за угодою сторін – 22, у зв'язку із достроковим припиненням повноважень – 5, у зв'язку із закінченням строкового трудового договору – 2.

Протягом 2019 року було сформовано 40 особових справ, присвоєно ранги державних службовців 114 працівникам, встановлена надбавка за стаж державної служби 240 працівникам.

У цей же період було підготовлено 138 актів про призначення, переведення або звільнення працівників Національного агентства, 1150 актів про надання відпусток, 24 табелі обліку робочого часу працівників, 20 статистичних звітів, а також оформлено 359 листків непрацездатності.

## **12.2. Заміщення вакантних посад в Національному агентстві**

Формування складу державних службовців в Національному агентстві здійснювалось шляхом конкурсного відбору або переведення на рівнозначну або нижчу вакантну посаду з інших державних органів згідно з вимогами Закону України «Про державну службу».

Проведення конкурсів здійснювалось з урахуванням рівня професійної компетентності, особистих якостей і досягнень кандидатів на зайняття вакантних посад.

Відповідно до наказів Голови Національного агентства з питань запобігання корупції протягом 2019 року було проведено 4 етапи конкурсу на зайняття 24 вакантних посад державної служби категорій «Б» та «В» Національного агентства (на 8 посад категорії «Б» та на 16 посад категорії «В»).

Загалом опрацьовано 252 пакетів документи від кандидатів – учасників конкурсу.

За результатами конкурсів у 2019 році призначено 29 осіб, з урахуванням других за результатами конкурсу, що було передбачено статтею 29 Закону України «Про державну службу» до внесення змін, передбачених Законом України від 19 вересня 2019 року № 117-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо презавантаження влади».

У 2019 році було проведено спеціальну перевірку відомостей щодо особи, яка претендує на зайняття посади, яка передбачає зайняття відповідального або особливо відповідального становища, або посади з підвищеним корупційним ризиком стосовно однієї особи – переможця конкурсу на посаду категорії «Б».

Уся інформація про конкурс щодо заміщення вакантних посад державних службовців Національного агентства оприлюднена на офіційних веб-сайтах Національного агентства України з питань державної служби та Національного агентства з питань запобігання корупції.

## **12.3. Навчання та підвищення кваліфікації персоналу Національного агентства**

Підвищення кваліфікаційної компетентності за 2019 рік пройшли 166 працівників Національного агентства (242 заходи щодо підвищення кваліфікації), з них за професійною програмою підвищення кваліфікації державних службовців – 67 осіб, за програмами тематичних короткотермінових семінарів – 171 особа, за програмами тематичних постійно діючих семінарів – 4 особи.

**Узагальнена інформація про навчання  
та підвищення кваліфікації персоналу Національного агентства**

| Кількість осіб, що пройшли навчання | У тому числі                                                          |                                                      |                                                    | Організатор заходу                                                                                                  |
|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                     | за професійною програмою підвищення кваліфікації державних службовців | за програмою тематичного короткотермінового семінару | за програмами тематичних постійно діючих семінарів |                                                                                                                     |
| 158                                 | 38                                                                    | 119                                                  | 1                                                  | Українська школа урядування                                                                                         |
| 26                                  | 9                                                                     | 17                                                   | 0                                                  | Інститут підвищення кваліфікації керівних кадрів Національної академії державного управління при Президенті України |
| 14                                  | 14                                                                    | 0                                                    | 0                                                  | Державний заклад післядипломної освіти «Академія фінансового моніторингу»                                           |
| 11                                  | 0                                                                     | 11                                                   | 0                                                  | Національне агентство України з питань державної служби                                                             |
| 7                                   | 0                                                                     | 7                                                    | 0                                                  | Представництво НАТО в Україні                                                                                       |
| 4                                   | 0                                                                     | 4                                                    | 0                                                  | Дипломатична академія при Міністерстві закордонних справ України                                                    |
| 3                                   | 0                                                                     | 3                                                    | 0                                                  | Центр досліджень європейської безпеки (CESS), Королівство Нідерланди                                                |
| 3                                   | 0                                                                     | 3                                                    | 0                                                  | Національна академія внутрішніх справ                                                                               |
| 3                                   | 3                                                                     | 0                                                    | 0                                                  | Гаазька академія місцевого управління                                                                               |
| 2                                   | 2                                                                     | 0                                                    | 0                                                  | Інститут державного управління у сфері цивільного захисту                                                           |
| 2                                   | 0                                                                     | 2                                                    | 0                                                  | Державне агентство з питань електронного урядування                                                                 |
| 2                                   | 0                                                                     | 0                                                    | 2                                                  | Міністерство фінансів України                                                                                       |
| 2                                   | 0                                                                     | 2                                                    | 0                                                  | Група компаній «Баланс»                                                                                             |
| 1                                   | 0                                                                     | 1                                                    | 0                                                  | Прес-центр Будинку Уряду                                                                                            |
| 1                                   | 1                                                                     | 0                                                    | 0                                                  | Інститут післядипломної освіти Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана             |
| 1                                   | 0                                                                     | 0                                                    | 1                                                  | Український інститут підвищення кваліфікації працівників телебачення, радіомовлення і преси                         |
| 1                                   | 0                                                                     | 1                                                    | 0                                                  | Школа НАТО (м. Обераммергау, Німеччина)                                                                             |
| 1                                   | 0                                                                     | 1                                                    | 0                                                  | Школа НАТО (Департамент навчання менеджменту оборонними ресурсами м. Брашов, Румунія)                               |
| <b>242</b>                          | <b>67</b>                                                             | <b>171</b>                                           | <b>4</b>                                           |                                                                                                                     |

#### **12.4. Дисциплінарна відповідальність працівників Національного агентства**

За 2019 рік підготовлено 8 наказів про відкриття дисциплінарних проваджень стосовно працівників Національного агентства та 13 наказів про закриття дисциплінарних проваджень. Дисциплінарні стягнення застосовувалися до працівників Національного агентства лише за наявності відповідних підстав.

### **ХІІІ. ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ**

#### **13.1. Загальний обсяг видатків на діяльність Національного агентства та їх достатність для належної реалізації ним своїх повноважень**

Національне агентство визначене головним розпорядником бюджетних коштів за бюджетними програмами:

- КПКВК 6331010 «Керівництво та управління у сфері запобігання корупції»;

- КПКВК 6331020 «Фінансування статутної діяльності політичних партій».

Законом України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» Національному агентству за загальним фондом державного бюджету за вищенаведеними бюджетними програмами передбачено видатки в сумі 758 373,2 тис. гривень, з яких:

1) за бюджетною програмою КПКВК 6331010 «Керівництво та управління у сфері запобігання корупції» у сумі 192 692,7 тис. гривень, в тому числі:

- видатки споживання – 156 633,7 тис. гривень;

- видатки розвитку – 36 059,00 тис. гривень.

2) за бюджетною програмою КПКВК 6331020 «Фінансування статутної діяльності політичних партій» – у сумі 565 680,5 тис. гривень.

Зазначений обсяг видатків складав 86,2% від потреб Національного агентства, визначених в уточненому бюджетному запиті на 2019–2021 роки, з яких за бюджетною програмою КПКВК 6331020 «Фінансування статутної діяльності політичних партій» потребу Національного агентства було забезпечено на 100%, а за бюджетною програмою КПКВК 6331010 «Керівництво та управління у сфері запобігання корупції» – лише на 61,3%.

#### **13.2. Стан забезпечення Національного агентства приміщеннями, технікою, обладнанням та іншим майном, необхідним для належної реалізації ним своїх повноважень**

З метою належної організації виробничого процесу, забезпечення документообігу Національним агентством у 2019 році постійно вживалися заходи із забезпечення персоналу необхідним приладдям та технічними засобами.

Працівники Національного агентства у достатній кількості забезпечені офісним папером для друку, відповідними канцелярськими товарами та приладдям. Для забезпечення належного температурного режиму в службових кабінетах встановлено кліматичні пристрої (кондиціонери, спліт-системи тощо).

Постановою Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 року № 1192 було збільшено граничну чисельність працівників Національного агентства на 97 осіб (наразі становить 408 осіб). У зв'язку з цим площа наявних приміщень

Національного агентства не відповідає нормативам облаштування робочих місць.

У 2019 році Національне агентство ініціювало розробку та погодило проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про передачу нежитлових приміщень у м. Києві до сфери управління Національного агентства з питань запобігання корупції» для забезпечення Національного агентства приміщенням для виконання завдань та функцій, спрямованих на формування та реалізацію державної антикорупційної політики.

### **13.3. Структура, штатний розпис та кошторис Національного агентства, а також стан його виконання**

Штатний розпис Національного агентства на 2019 рік, що був актуальним на кінець 2019 року, було затверджено 24 жовтня 2019 року та погоджено з Міністерством фінансів України 8 листопада 2019 року.

У кошторисі на 2019 рік за КПКВК 6331010 «Керівництво та управління у сфері запобігання корупції» кошти затверджені за кодами економічної класифікації:

| <b>№ з/п</b> | <b>Показник</b>                                   | <b>Сума (тис. гривень)</b> |
|--------------|---------------------------------------------------|----------------------------|
| <b>1.</b>    | <b>Поточні видатки</b>                            | <b>156 633,7</b>           |
| 1.1.         | Оплата праці                                      | 104 495,9                  |
| 1.2.         | Нарахування на оплату праці                       | 22 989,0                   |
| 1.3.         | Предмети, матеріали, обладнання та інвентар       | 2 248,7                    |
| 1.4.         | Оплата послуг (крім комунальних)                  | 23 426,4                   |
| 1.5.         | Видатки на відрядження                            | 800,0                      |
| 1.6.         | Оплата комунальних послуг та енергоносіїв         | 2 543,7                    |
| 1.7.         | Інші поточні видатки                              | 130,0                      |
| <b>2.</b>    | <b>Капітальні видатки</b>                         | <b>36 059,0</b>            |
| 2.1.         | Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів | 12 350,0                   |
| 2.2.         | Придбання землі та нематеріальних активів         | 23 709,0                   |
|              | <b>РАЗОМ</b>                                      | <b>192 692,7</b>           |

Головою Національного агентства в межах коштів, передбачених на оплату праці було затверджено штатний розпис Національного агентства на 2019 рік на 311 штатних одиниць.

Законом України від 2 жовтня 2019 року № 140-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції» було внесено зміни ст. 16 Закону України «Про запобігання корупції» та визначено посадові оклади працівників Національного агентства (Голови, заступників Голови, керівника апарату, заступників керівника апарату, керівників самостійних структурних підрозділів, працівників апарату та уповноважених осіб).

З огляду на зазначене Законом України від 31 жовтня 2019 року № 265-IX «Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2019 рік» Національному агентству за бюджетною програмою КПКВК 6331010 «Керівництво та управління у сфері запобігання корупції» було збільшено видатки споживання на 5 721,6 тис. гривень, з яких оплата праці – 4 689,9 тис. гривень та нарахування на оплату праці – 1 031,7 тис. гривень.

У зв'язку із внесенням змін до Закону України «Про запобігання корупції» було затверджено та введено в дію з 21 жовтня 2019 року штатний розпис Національного агентства на 2019 рік на 310 штатних одиниць.

З метою забезпечення виконання завдань на запланованому рівні та ефективного використання бюджетних коштів Національне агентство у 2019 році здійснювало перерозподіли бюджетних асигнувань в межах коштів, передбачених за бюджетною програмою КПКВК 6331010 «Керівництво та управління у сфері запобігання корупції».

Для забезпечення виконання своїх функцій і завдань Національне агентство у 2019 році використало за бюджетною програмою КПКВК 6331010 «Керівництво та управління у сфері запобігання корупції» кошти в сумі 193 965,6 тис. гривень, що становить 97,8% річного обсягу видатків.

**Інформація про використання коштів за бюджетною програмою  
КПКВК 6331010 «Керівництво та управління у сфері запобігання корупції»**  
(тисяч гривень)

| № з/п     | Показник                                                      | Затверджено на 2019 рік (з урахуванням змін) | Виконано у 2019 році |                                                           | Повернуто до бюджету |
|-----------|---------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|----------------------|-----------------------------------------------------------|----------------------|
|           |                                                               |                                              | сума                 | % виконання до затвердж. плану на 2019 рік (з урах. змін) |                      |
| <b>1.</b> | <b>Поточні видатки</b>                                        | <b>162 355,3</b>                             | <b>158 114,6</b>     | <b>97,4</b>                                               | <b>4 240,7</b>       |
| 1.1.      | Оплата праці                                                  | 109 185,8                                    | 109 185,7            | 100,0                                                     | 0,1                  |
| 1.2.      | Нарахування на оплату праці                                   | 23 372,7                                     | 23 038,9             | 98,6                                                      | 333,8                |
| 1.3.      | Предмети, матеріали, обладнання та інвентар                   | 2 776,3                                      | 2 658,9              | 95,8                                                      | 117,4                |
| 1.4.      | Оплата послуг (крім комунальних)                              | 23 426,4                                     | 21 393,4             | 91,3                                                      | 2 033,0              |
| 1.5.      | Видатки на відрядження                                        | 572,4                                        | 304,5                | 53,2                                                      | 267,9                |
| 1.6.      | Оплата комунальних послуг та енергоносіїв                     | 2 543,7                                      | 1 368,2              | 53,8                                                      | 1 175,5              |
| 1.7.      | Інші поточні видатки                                          | 478,0                                        | 165,0                | 34,5                                                      | 313,0                |
| <b>2.</b> | <b>Капітальні видатки</b>                                     | <b>36 059,0</b>                              | <b>35 851,0</b>      | <b>99,4</b>                                               | <b>208,0</b>         |
| 2.1.      | Придбання обладнання і предметів довгострокового користування | 26 014,1                                     | 25 996,2             | 99,9                                                      | 17,9                 |
| 2.2.      | Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів             | 9 145,4                                      | 8 955,3              | 97,9                                                      | 190,1                |
| 2.3.      | Придбання землі та нематеріальних активів                     | 899,5                                        | 899,5                | 100,0                                                     | 0,0                  |
|           | <b>РАЗОМ</b>                                                  | <b>198 414,3</b>                             | <b>193 965,6</b>     | <b>97,8</b>                                               | <b>4 448,7</b>       |



Для забезпечення належного функціонування реєстрів та інформаційних ресурсів у 2019 році Національне агентство в межах виділених коштів завершило побудову відомчого Центру обробки даних та придбало частину серверного апаратного обладнання для інформаційно-телекомунікаційної системи «Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування».

До державного бюджету у 2019 році за бюджетною програмою КПКВК 6331010 «Керівництво та управління у сфері запобігання корупції» було повернуто кошти в сумі 4 448,7 тис. гривень, що становить 2,2% від затвердженого обсягу бюджетних призначень. Повернення коштів до бюджету зумовлене низкою причин, зокрема економним використанням комунальних послуг та енергоносіїв, економією коштів по нарахуваннях на оплату праці, економією пов'язаною із застосуванням електронних торгів при закупівлі товарів, робіт і послуг.

З огляду на те, що відповідно до статей 11, 59 Закону України «Про запобігання корупції» Національне агентство забезпечує ведення Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, в лютому 2019 року відповідно до спільного наказу Міністерства юстиції України та Національного агентства від 16 січня 2019 року № 140/5/4/19 «Про передачу нематеріального активу – бази даних» та акта приймання-передачі від 1 лютого 2019 року № 1 Національному агентству було передано нематеріальний актив – базу даних «Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення» вартістю 4 456,6 тис. гривень.

В кошторисі Національного агентства за бюджетною програмою КПКВК 6331020 «Фінансування статутної діяльності політичних партій» були затверджені видатки у сумі 565 680,5 тис. гривень.

У 2019 році Національне агентство забезпечило фінансування статутної діяльності 6 політичних партій, які за результатами виборів народних депутатів у 2014 році отримали таке право згідно з Законом України «Про політичні партії в Україні» за період з 1 січня 2019 року до 29 серпня 2019 року в сумі 375 070,7 тис. гривень.

З огляду на те, що стаття 17-5 Закону України «Про політичні партії в Україні» (у редакції, яка діяла станом на 31.12.2019) передбачала, що право на фінансування статутної діяльності політичних партій у перший рік нового скликання Верховної Ради України починається з 1 січня з одночасним виділенням коштів, на які політичні партії мають право, за час, що минув з дня, наступного за днем відкриття першого засідання Верховної Ради України нового скликання, фінансування статутної діяльності політичних партій за період з 30 серпня 2019 року до 31 грудня 2019 року не проводилось.

Крім того, Законом України від 31.10.2019 № 265-ІХ «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» Національному агентству за бюджетною програмою КПКВК 6331020 «Фінансування статутної діяльності політичних партій» було зменшено видатки споживання на 15 721,6 тис. гривень.

У грудні 2019 року політичною партією «Опозиційний блок» були повернуті невикористані бюджетні кошти в сумі 6 759,3 тис. гривень, надані для державного фінансування її статутної діяльності.

Враховуючи викладене, у 2019 році за бюджетною програмою КПКВК 6331020 «Фінансування статутної діяльності політичних партій» до державного бюджету було повернуто кошти в сумі 181 647,5 тис. гривень.

Загальний обсяг видатків, передбачений Національному агентству на 2019 рік за бюджетними програмами КПКВК 6331010 та КПКВК 6331020, з урахуванням зазначених вище змін становив 748 373,2 тис. гривень, з них було використано 562 277,0 тис. гривень, що становить 75,1% річного обсягу видатків.

#### **13.4. Наявність коштів на проведення досліджень з питань вивчення ситуації щодо корупції, інформаційних кампаній та навчання з питань запобігання і протидії корупції**

У зв'язку з тим, що Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні, яка проводила дослідження з питань вивчення ситуації щодо корупції, в грудні 2018 року повідомила Національне агентство про відмову у проведенні дослідження та неофіційно призупинила співпрацю, а Закон України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» був ухвалений у листопаді 2018 року в кошторисі Національного агентства на 2019 рік, кошти на проведення такого дослідження не були передбачені.

З метою уникнення в подальшому вищенаведеної ситуації, Національне агентство включало кошти на проведення дослідження з питань вивчення ситуації щодо корупції в сумі 1 500,0 тис. гривень при підготовці бюджетної декларації на 2020–2022 роки та в додаткову потребу при підготовці бюджетного запиту на 2020–2022 роки, проте зазначені кошти Національному агентству не були виділені з державного бюджету на 2020 рік.

Також, під час підготовки бюджетного запиту на 2019–2021 роки Національне агентство надавало пропозиції щодо відкриття нової бюджетної програми КПКВК 6331030 «Підвищення кваліфікації працівників органів державної влади (крім підвищення кваліфікації державних службовців) з питань, пов'язаних із запобіганням корупції» та виділення на 2019 рік коштів в сумі 4 943,6 тис. гривень, але зазначені кошти не були враховані Національному агентству в Державному бюджеті України на 2019 рік. Навчання з питань запобігання і протидії корупції в 2019 році проводилось працівниками Національного агентства шляхом проведення тренінгів, семінарів, інших просвітницьких заходів для осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та для працівників уповноважених підрозділів (осіб) з питань застосування антикорупційного законодавства.

### **13.5. Ефективність використання коштів Національним агентством**

У 2019 році Рахункова палата провела аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству з питань запобігання корупції на керівництво та управління у сфері запобігання корупції, а також на фінансування статутної діяльності політичних партій у 2017–2018 роках та 9 місяців 2019 року відповідно до Закону України «Про запобігання корупції».

За результатами здійсненого Рахунковою палатою аудиту ефективності було складено відповідний акт, в якому відповідно до ст. 34 Закону України «Про Рахункову палату» наводиться перелік документів, інших матеріалів, які перевірялися, аналізувалися, оцінювалися під час здійснення аудиту.

Відповідно до ст. 35 Закону України «Про Рахункову палату» за результатами здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) складається звіт, складовими частинами якого є акт (у разі наявності), висновки та рекомендації (пропозиції).

Звіт підписує та представляє на засіданні Рахункової палати член Рахункової палати, відповідальний за здійснення відповідного заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту). Після затвердження на засіданні Рахункової палати звіт надсилається об'єкту контролю.

Згідно з Планом роботи Рахункової палати на 2019 рік затвердження Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству на керівництво та управління у сфері запобігання корупції, а також на фінансування статутної діяльності політичних партій мало відбутися 03 грудня 2019 року.

Проте, станом на 31 грудня 2019 року вищезазначений звіт Рахунковою палатою затверджений не був.

#### **XIV. ОСНОВНІ ПРІОРИТЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА У 2020 РОЦІ**

З огляду на те, що на виконання Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції» 15 січня 2020 року Кабінет Міністрів України за результатами відкритого конкурсу призначив нового Голову Національного агентства, у 2020 році перед Агентством постає потрійний виклик перебудови своєї діяльності відповідно до одноосібної моделі управління, оновлення керівної команди, а також ефективної реалізації нових повноважень, наданих оновленим законодавством, зокрема щодо захисту викривачів та створення електронного реєстру фінансових звітів політичних партій.

У зв'язку з цим ключовими пріоритетами діяльності Національного агентства у 2020 році є:

##### ***1. У сфері розвитку спроможностей та оновлення роботи Національного агентства:***

- оновлення організаційної структури та керівної команди Національного агентства;

- затвердження нового штатного розпису та організація конкурсів на заміщення вакантних посад у Національному агентстві;

- здійснення цифрової трансформації всередині Національного агентства через реалізацію IT-проектів, спрямованих на підвищення ефективності його роботи;

- створення системи авторозподілу справ при проведенні перевірок (в тому числі перевірок звітів політичних партій, перевірок декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та перевірок на наявність конфлікту інтересів).

##### ***2. У сфері формування, координації та моніторингу антикорупційної політики:***

- розробка проекту нової Антикорупційної стратегії на 2020 – 2023 роки та проекту Державної програми з її впровадження;

- проведення стандартного опитування про стан корупції відповідно до затвердженої Національним агентством Методики;

- організація та супровід проведення пілотної оцінки України в рамках Стамбульського плану дій проти корупції.

##### ***3. У сфері організації заходів із запобігання та виявлення корупції:***

- оновлення нормативно-правової бази щодо порядку розробки та подачі антикорупційних програм;

- прийняття нової методології проведення антикорупційної експертизи Національного агентства та проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів з потенційно високим ступенем корупційних ризиків, що вносяться на розгляд Парламенту або Уряду;

- оновлення методології щодо виявлення, систематизації та аналізу корупційних ризиків, а також розробка ІТ рішення для оцінки корупційних ризиків;

- оптимізація роботи з уповноваженими підрозділами (уповноваженими особами) з питань запобігання та виявлення корупції.

#### ***4. У сфері здійснення моніторингу та контролю за дотриманням законодавства про конфлікт інтересів:***

- удосконалення законодавства про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб;

- підвищення інституційної спроможності Національного агентства здійснювати ефективний державний контроль за дотриманням законодавства про конфлікт інтересів.

#### ***5. У сфері фінансового контролю:***

- прийняття нової редакції Порядку проведення повних перевірок декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

- оновлення програмного забезпечення ІТС «Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» та його міграція у центр обробки даних Національного агентства;

- оптимізація ключових бізнес-процесів щодо проведення процедур фінансового контролю, яка буде спрямована на підвищення його ефективності та результативності.

#### ***6. У сфері забезпечення законності та прозорості фінансування і подання звітності політичними партіями:***

- створення електронного реєстру фінансових звітів політичних партій;

- актуалізація після впровадження електронного реєстру фінансових звітів політичних партій форми та порядку подання звіту політичної партії;

- затвердження порядку проведення перевірок звітів політичних партій та форми висновку за результатами проведення перевірки звіту політичної партії;

- затвердження критеріїв оцінки та ідентифікації ризиків у діяльності політичних партій, впровадження моніторингу ризикових операцій;

- налагодження взаємодії з Міністерством юстиції України, Держаною службою фінансового моніторингу України, податковими та правоохоронними органами з питань контролю за діяльністю політичних партій.

#### ***7. У сфері захисту викривачів корупції:***

- розробка підзаконних нормативних актів щодо роботи з викривачами та забезпечення їхнього захисту;

- створення захищених каналів для прийому повідомлень викривачів про корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення;

- налагодження координації та співпраці з іншими державними органами у питаннях захисту викривачів.

**8. У сфері формування нульової толерантності до корупції та взаємодії з громадянськістю:**

- створення серії навчальних курсів та матеріалів для осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (зокрема щодо існуючих правил щодо фінансового контролю) та проведення відповідної навчально-роз'яснювальної кампанії;

- організація конкурсу з відбору членів нової Громадської ради при Національному агентстві та налагодження її повноцінної роботи;

- створення та координація короткострокових та довгострокових програм стажування у Національному агентстві для молоді.

## ДОДАТКИ

Додаток А

### Інформація щодо поданих до ІТС Реєстр документів у 2016 – 2019 роках

| Документ                                               | Період публікації |           |           |           | Всього           |
|--------------------------------------------------------|-------------------|-----------|-----------|-----------|------------------|
|                                                        | 2016              | 2017      | 2018      | 2019      |                  |
| <b>Загальна кількість документів</b>                   | 135 732           | 1 448 722 | 1 301 181 | 1 324 541 | <b>4 210 176</b> |
| <b>За типом документа:</b>                             |                   |           |           |           |                  |
| декларація                                             | 112 440           | 1 240 571 | 1 104 432 | 1 110 052 | <b>3 567 495</b> |
| виправлена декларація                                  | 21 026            | 169 519   | 122 803   | 119 991   | <b>433 339</b>   |
| повідомлення про суттєві зміни в майновому стані       | 2 266             | 38 632    | 73 946    | 94 498    | <b>209 342</b>   |
| <b>За типом декларації:</b>                            |                   |           |           |           |                  |
| щорічна декларація                                     | 127 198           | 1 120 198 | 944 244   | 927 450   | <b>3 119 090</b> |
| перед звільненням                                      | 3 451             | 59 519    | 63 011    | 78 985    | <b>204 966</b>   |
| після звільнення                                       | 887               | 56 198    | 47 398    | 51 462    | <b>155 945</b>   |
| кандидата на посаду                                    | 1 930             | 174 175   | 172 582   | 172 146   | <b>520 833</b>   |
| <b>За типом посади:</b>                                |                   |           |           |           |                  |
| <b>посада державної служби</b>                         | 95 349            | 661 892   | 581 484   | 563 457   | <b>1 902 182</b> |
| <i>в тому числі:</i>                                   |                   |           |           |           |                  |
| категорія А                                            | 1 835             | 23 427    | 13 341    | 13 434    | <b>52 037</b>    |
| категорія Б                                            | 79 206            | 143 459   | 132 224   | 126 246   | <b>481 135</b>   |
| категорія В                                            | 9 544             | 484 849   | 427 972   | 414 818   | <b>1 337 183</b> |
| категорія не зазначена                                 | 4 764             | 10 157    | 7 947     | 8 959     | <b>22 868</b>    |
| <b>посада в органах місцевого самоврядування</b>       | 1 954             | 161 465   | 159 074   | 160 797   | <b>483 290</b>   |
| <i>в тому числі:</i>                                   |                   |           |           |           |                  |
| перша категорія                                        | 58                | 5 061     | 4 408     | 4 252     | <b>13 779</b>    |
| друга категорія                                        | 103               | 1 751     | 1 470     | 1 331     | <b>4 655</b>     |
| третя категорія                                        | 1 016             | 2 627     | 2 388     | 2 332     | <b>8 363</b>     |
| четверта категорія                                     | 288               | 15 484    | 14 430    | 14 306    | <b>44 508</b>    |
| п'ята категорія                                        | 281               | 34 644    | 32 962    | 33 359    | <b>101 246</b>   |
| шоста категорія                                        | 95                | 46 752    | 48 425    | 50 327    | <b>145 599</b>   |
| сьома категорія                                        | 101               | 49 255    | 49 506    | 49 434    | <b>148 296</b>   |
| категорія не зазначена                                 | 12                | 5 891     | 5 485     | 5 456     | <b>11 388</b>    |
| <b>Посадова особа юридичної особи публічного права</b> | 0                 | 155 399   | 156 716   | 174 223   | <b>486 338</b>   |

**Інформація щодо штатної та фактичної чисельності  
Національного агентства станом на 31 грудня 2019 року**

| <b>№</b> | <b>Показники</b>                               | <b>Штатні<br/>одиниці</b> |
|----------|------------------------------------------------|---------------------------|
| <b>1</b> | Штатна чисельність                             | 310                       |
| <b>2</b> | Фактична чисельність                           | 270                       |
|          | <i>чоловіки</i>                                | 118                       |
|          | <i>жінки</i>                                   | 152                       |
| <b>3</b> | Кількість осіб, які займають посади керівників | 64                        |
|          | <i>чоловіки</i>                                | 37                        |
|          | <i>жінки</i>                                   | 27                        |
| <b>4</b> | Спеціалістів                                   | 206                       |
|          | <i>чоловіки</i>                                | 81                        |
|          | <i>жінки</i>                                   | 125                       |



**Інформація про конкурси  
на заміщення вакантних посад,  
проведені у 2019 році**

| <b>№</b> | <b>Дата оголошення конкурсу</b> | <b>Кількість посад</b> | <b>Посади категорії «Б»</b> | <b>Посади категорії «В»</b> | <b>Кількість заяв від кандидатів</b>      | <b>Призначено осіб за результатами конкурсу</b>       |
|----------|---------------------------------|------------------------|-----------------------------|-----------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| 1.       | 07 березня 2019 року            | 6                      | —                           | 6                           | 91<br>(з яких допущено до участі 90 заяв) | 9<br>(з врахуванням других за результатами конкурсу)  |
| 2.       | 24 травня 2019 року             | 10                     | 6                           | 4                           | 81<br>(з яких допущено до участі 79 заяв) | 11<br>(з врахуванням других за результатами конкурсу) |
| 3.       | 19 червня 2019 року             | 1                      | 1                           | —                           | 3                                         | 1                                                     |
| 4.       | 23 липня 2019 року              | 7                      | 2                           | 5                           | 77                                        | 8<br>(з врахуванням других за результатами конкурсу)  |